

ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Володимир Кучерук

**ПЕДАГОГІЧНА
ТА ОРГАНІЗАЦІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ.
МЕТОДИКА І ПРАКТИКУМ
РОБОТИ З АМАТОРСЬКИМ
МУЗИЧНИМ КОЛЕКТИВОМ
(ДИРИГУВАННЯ ОРКЕСТРОМ
НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТІВ)**

Хрестоматія

Одеса • 2023 • Олді+

Рецензенти:

О. І. Коменда – докторка мистецтвознавства, доцентка, членкиня Національної спілки композиторів України, заступниця директора з навчальної роботи Волинського фахового коледжу культури та мистецтв імені І. Ф. Стравінського Волинської обласної ради;

І. В. Регуліч – кандидатка мистецтвознавства, завідувачка кафедри диригентсько-хорових дисциплін та постановки голосу Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради;

В. Ф. Охманюк – заслужений діяч мистецтв України, кандидат мистецтвознавства, професор, декан факультету культури і мистецтв ВНУ імені Лесі Українки

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 7 від 16 березня 2023 р.)*

Кучерук В.

К95 Педагогічна та організаційна майстерність. Методика і практикум роботи з аматорським музичним колективом (диригування оркестром народних інструментів) : хрестоматія з обов'язкової ОК «Педагогічна майстерність. Методика і практикум роботи з аматорським музичним колективом» / В. Кучерук. – Одеса : Олді+, 2023. – 230 с.

ISMN 979-0-9007196-4-5

У навчальному виданні запропоновані оркестрові партитури та клавіри до них створені в основному автором, що значно допоможе при спільній роботі викладача та здобувача вищої освіти.

Рекомендовано здобувачам вищої освіти спеціальності «Музичне мистецтво» при вивченні обов'язкових ОК «Методика і практикум роботи з аматорським музичним колективом», «Організація роботи аматорського музичного колективу», «Вокально-оркестровий клас» та вибіркових ОК «Основи диригування» й «Диригентська техніка», а також працівникам закладів культури і мистецтв.

УДК 78.087.5:785.1:78.071.2(075.8)

© Володимир Кучерук, 2023
© Олді+, 2023

Передмова	4
------------------	---

Партитури	5
------------------	---

М. Скорик. Аранжування В. Кучерук. Мелодія	6
М. Дремлюга. Аранжування В. Кучерук. Лірична пісня	23
С. Гулак-Артемовський. Аранжування В. Кучерук.	
Вступ до опери «Запорожець за Дунаєм»	30
С. Гулак-Артемовський. Аранжування В. Кучерук «Козачок»	
з опери «Запорожець за Дунаєм»	38
С. Гулак-Артемовський. Аранжування В. Кучерук. «Танці»	
з опери «Запорожець за Дунаєм»	51
С. Гулак-Артемовський. Аранжування В. Кучерук. «Марш»	
з опери «Запорожець за Дунаєм»	62
Е. Гріг Сюїта «Пер Гюнт». Танець Анітри	70
О. Степанов. Чумацькі мандри	86
М. Леонтович. Аранжування В. Кучерук. Щедрик	103
Лео Вайнер. Аранжування М. Сточанська. Угорський танок	125
Й. Штраус. Аранжування В. Кучерук. Персидський марш	153

Клавіри до партитур	179
----------------------------	-----

М. Скорик. Мелодія	180
М. Дремлюга. Лірична пісня	183
С. Гулак-Артемовський. Вступ до опери «Запорожець за Дунаєм»	185
С. Гулак-Артемовський. «Козачок» з опери «Запорожець за Дунаєм»	187
С. Гулак-Артемовський. «Танці» з опери «Запорожець за Дунаєм»	190
С. Гулак-Артемовський. «Марш» з опери «Запорожець за Дунаєм»	193
Е. Гріг. Сюїта «Пер Гюнт». Танець Анітри	195
О. Степанов. Чумацькі мандри	201
М. Леонтович. Щедрик	205
Лео Вайнер. Угорський танок	208
Й. Штраус. Персидський марш	214

Творчі портрети композиторів	219
-------------------------------------	-----

Література	227
-------------------	-----

ПЕРЕДМОВА

Диригентське мистецтво як вид музичного виконавства має розглядатися в комплексі знань, умінь та навичок здобувача вищої освіти у ЗВО за такими напрямами: теоретичний, практичний (вивчення основ техніки диригування на індивідуальних заняттях з диригування під безпосереднім керівництвом викладача та під час самостійної роботи здобувача), виконавський (виступи на екзаменах, концертах).

Диригування – це таке ж саме музичне мистецтво, як спів чи гра на музичному інструменті. Диригент повинен мати відповідні здібності, музично-теоретичну і практичну підготовку, крім цього, уміти за допомогою жестів рук та відповідного виразу обличчя передавати учасникам музичного колективу зміст музичного твору [7].

Навички самостійного опрацювання оркестрової партитури здобувач набуває поступово, протягом вивчення обов'язкових ОК «Методика і практикум з аматорським музичним колективом», «Організація роботи аматорського музичного колективу», «Вокально-оркестровий клас» та вибіркових ОК «Основи диригування» й «Диригентська техніка» як під час занять у класі з концертмейстером під контролем викладача, так і під час самостійної роботи над музичним твором. Робота диригента над оркестровою партитурою та напрацювання практичних знань, умінь та навичок є складовою навчального процесу в системі оволодіння здобувачем техніки диригування.

«Диригент повинен поєднувати в собі дві дуже сильні природи, творчу і організаційну. Баланс і мікс цих протилежностей, двох начал дає найкращі результати. Якщо людина є тільки хорошим організатором і менеджером, то з часом вона стає сухою і нецікавою в музиці. Адже диригент повинен і сам запалюватися і безкінечно горіти новими ідеями, і вміти запалити інших, передавати цей імпульс далі, відкривати оркестру нові горизонти, бути провідником у нові, навіть експериментальні для колективу сфери» [17].

Актуальною проблемою для керівників оркестрів народних інструментів є формування репертуару, доступного для виконання здобувачами вищої освіти і водночас цікавого як для виконавців, так і для аудиторії слухачів.

На жаль, друкованої літератури для оркестрів народних інструментів (особливо українських народних інструментів) недостатньо. Сьогодні замало аранжувань сучасної, народної та популярної музики, бракує перекладів української та світової класики. Одним із шляхів розв'язання окресленої проблеми може стати створення і впровадження у практику роботи оркестрів народних інструментів аранжувань і перекладень музичних творів.

Частковим вирішенням нашої проблеми є запропонована хрестоматія. До навчального видання увійшли одинадцять оркестрових творів, що пройшли апробацію в оркестрі народних інструментів факультету культури і мистецтв ВНУ імені Лесі Українки, фортепіанні клавіри, творчі портрети композиторів та список використаних джерел. Оркестрові партитури, аранжовані в основному автором видання, та фортепіанні клавіри стануть в пригоді у навчальному процесі, а творчі портрети композиторів допоможуть здобувачам у самостійній роботі над музичним твором.

ПАРТИТУРИ

Мелодія

М. Скорик
Аранжування В. Кучерук

Musical score for 'Melody' featuring ten staves:

- Флейта (Flute): Starts with a rest, then a melodic line.
- Баян (Bayan): Playing eighth-note chords.
- Кобзи альтові (Kobza alto): Playing sustained notes.
- Кобзи тенорові (Kobza tenor): Playing sustained notes.
- Бандури (Bandura): Playing eighth-note chords.
- Цимбали (Cymbals): Playing eighth-note chords.
- Скрипка-соло (Violin solo): Playing sixteenth-note patterns.
- Скрипки 1 (Violin 1): Playing eighth-note chords.
- Скрипки 2 (Violin 2): Playing eighth-note chords.
- Альти (Alto): Playing sustained notes.
- Віолончелі (Cello): Playing eighth-note chords.
- Контрабаси (Double Bass): Playing eighth-note chords.

Dynamic markings: *p*, *mp*.

Continuation of the musical score for 'Melody' featuring ten staves:

- Staff 1: Melodic line for Flute.
- Staff 2: Bayan chords.
- Staff 3: Kobza alto sustained notes.
- Staff 4: Kobza tenor sustained notes.
- Staff 5: Bandura chords.
- Staff 6: Cymbals chords.
- Staff 7: Violin solo sixteenth-note patterns.
- Staff 8: Violin 1 eighth-note chords.
- Staff 9: Violin 2 eighth-note chords.
- Staff 10: Alto sustained notes.
- Staff 11: Cello eighth-note chords.
- Staff 12: Double Bass eighth-note chords.

Dynamic markings: *p*, *mf*.

1

Musical score page 8, measures 1-10. The score includes ten staves. Measures 1-3 are mostly rests. Measure 4 begins with a bass note followed by a melodic line. Measures 5-6 continue the melodic line. Measure 7 features a dynamic marking 'mp' over a sixteenth-note pattern. Measures 8-10 conclude the section.

Musical score page 9, measures 11-20. The score includes ten staves. Measures 11-14 feature a melodic line with eighth-note patterns. Measures 15-16 continue the melodic line. Measures 17-18 conclude the section.

Musical score page 10 featuring ten staves of music. The staves are arranged in two columns of five. The top row consists of treble clef staves, while the bottom row consists of bass clef staves. Measure numbers 1 through 10 are present above the first staff in each row. Various musical elements are included: dynamic markings like *mf*, *p*, and *pp*; articulation marks such as dots and dashes; and rests of varying lengths.

2

Musical score page 11, starting at measure 2. The layout continues with ten staves in two columns of five. The key signature changes to three sharps. Measure numbers 2 through 11 are indicated above the staves. The music includes dynamic markings like *#d.*, *pp*, *p*, and *pp*, along with various note heads, rests, and articulation points.

Musical score page 12. The score consists of ten staves. The top staff is treble clef. The second staff is treble clef with a key signature of two sharps. The third staff is treble clef with a key signature of one sharp. The fourth staff is treble clef with a key signature of one sharp. The fifth staff is treble clef with a key signature of one sharp. The sixth staff is treble clef with a key signature of one sharp. The seventh staff is bass clef. The eighth staff is bass clef. The ninth staff is bass clef. The tenth staff is bass clef.

Musical score page 13. The score consists of ten staves. The top staff is treble clef. The second staff is treble clef with a key signature of two sharps. The third staff is treble clef with a key signature of one sharp. The fourth staff is treble clef with a key signature of one sharp. The fifth staff is treble clef with a key signature of one sharp. The sixth staff is treble clef with a key signature of one sharp. The seventh staff is bass clef. The eighth staff is bass clef. The ninth staff is bass clef. The tenth staff is bass clef.

A musical score page containing six staves of music. The top three staves are in common time (4/4), while the bottom three staves are in 3/4 time. The instruments include a treble clef instrument (likely flute or piccolo), a bass clef instrument (likely double bass or cello), a soprano voice, an alto voice, a tenor voice, and a bass voice. The music features various dynamics such as forte (f), piano (p), and eighth-note patterns. Measure numbers 1 through 8 are present above the staves.

The image shows a single page of a musical score. It consists of ten staves of music, each representing a different instrument or voice. The staves are arranged vertically. From top to bottom, the clefs are: Treble, Bass, Treble, Treble, Treble, Bass, Treble, Bass, Treble, and Bass. The time signatures vary across the staves, including 3/4, 4/4, and 2/4. The music features a variety of note heads, stems, and beams, indicating different pitch levels and rhythmic values. There are also several rests and dynamic markings like 'ff' (fortissimo) and 'p' (pianissimo). The notation is highly detailed, reflecting a complex piece of classical or jazz music.

4

Measures 4-9 of the musical score. The score is for eight voices (staves). Measure 4: Treble clef, common time, dynamic p. Measure 5: Bass clef, common time, dynamic p. Measure 6: Treble clef, common time, dynamic p. Measure 7: Bass clef, common time, dynamic p. Measure 8: Bass clef, common time, dynamic p. Measure 9: Bass clef, common time, dynamic p.

Measures 10-16 of the musical score. The score is for eight voices (staves). Measures 10-11: Treble clef, common time, dynamic p. Measures 12-13: Bass clef, common time, dynamic p. Measures 14-15: Bass clef, common time, dynamic p. Measure 16: Bass clef, common time, dynamic p.

Musical score page 19. The score consists of ten staves. The top two staves are soprano and alto voices in G major (two sharps), marked *allarg.* and with measure number 5 above them. The third staff is bassoon in C major (no sharps or flats). The fourth staff is bassoon in F major (one sharp). The fifth staff is bassoon in E major (two sharps). The sixth staff is bassoon in D major (one sharp). The seventh staff is bassoon in C major (no sharps or flats), marked *allarg.*. The eighth staff is bassoon in B major (two sharps). The ninth staff is bassoon in A major (one sharp). The bottom staff is bassoon in G major (two sharps), marked *f*.

8va

Лірична пісня

М. Дремлюга

Аранжування В. Кучерук

rall.

Flute 1
Flute 2
Bayan 1
Bayan 2
Kobzy alto
Kobzy tenor
Bandura
Violin 1
Violin 2
Alto
Cello
Double Bass

1 *Moderato Cantando*

Флейта
Баян 1
Баян 2
Кобзи альтові
Кобзи тенорові
Бандури
Скрипки 1
Скрипки 2
Альти
Віолончелі
Контрабаси

5

mf dim... *p*

mf

dim...

dim... *p*

dim... *p*

dim... *p*

dim... *p*

dim... *p*

2

9 Animando

mf

mf

mf

mf

mf

mf

mf

mf

Musical score for orchestra and piano, page 13, measures 1-4. The score consists of ten staves. The top staff is for the piano (treble clef). The second staff is for the first violin. The third staff is for the second violin. The fourth staff is for the viola. The fifth staff is for the cello. The sixth staff is for the double bass. Measure 1: piano dynamic *p*, first violin sustained note, second violin sustained note, viola sustained note, cello sustained note. Measure 2: piano dynamic *p*, first violin sustained note, second violin sustained note, viola sustained note, cello sustained note. Measure 3: piano dynamic *p*, first violin eighth-note chords, second violin eighth-note chords, viola eighth-note chords, cello eighth-note chords. Measure 4: piano dynamic *p*, first violin eighth-note chords, second violin eighth-note chords, viola eighth-note chords, cello eighth-note chords. Measure 5: piano dynamic *p*, first violin eighth-note chords, second violin eighth-note chords, viola eighth-note chords, cello eighth-note chords. Measure 6: piano dynamic *p*, first violin eighth-note chords, second violin eighth-note chords, viola eighth-note chords, cello eighth-note chords. Measure 7: piano dynamic *p*, first violin eighth-note chords, second violin eighth-note chords, viola eighth-note chords, cello eighth-note chords. Measure 8: piano dynamic *p*, first violin eighth-note chords, second violin eighth-note chords, viola eighth-note chords, cello eighth-note chords. Measure 9: piano dynamic *p*, first violin eighth-note chords, second violin eighth-note chords, viola eighth-note chords, cello eighth-note chords. Measure 10: piano dynamic *p*, first violin eighth-note chords, second violin eighth-note chords, viola eighth-note chords, cello eighth-note chords.

Musical score page 3, featuring six staves of music for piano. The score includes dynamics such as *f*, *rit.*, and *dim.*. The music consists of six systems of music, each starting with a dynamic of *f*. The first system features a treble clef, a key signature of three sharps, and a tempo of 12. The second system has a bass clef and a key signature of one sharp. The third system returns to a treble clef and three sharps. The fourth system has a bass clef and one sharp. The fifth system returns to a treble clef and three sharps. The sixth system has a bass clef and one sharp. The score concludes with a final dynamic of *dim.*

[4] *Tempo I*

p

cresc. -----

rit.

p

mf

mf

mf

p

p

mf

> p

Вступ

до опери «Запорожець за Дунаєм»

С. Гулак-Артемовський
Аранжування В. Кучерук

1 *Andante maestoso*

Флейти

Кларнети

Труби in B
1, 2

Баян 1

Баян 2

Баян 3

Кобзи альтові

Кобзи тенорові

Бандури

Литаври

М. барабан
Тарілка

Скрипки 1

Скрипки 2

Альті

Віолончелі

Контрабаси

p

5

pp

pp

p

p

pp

pp

Musical score page 10, measures 11-12. The score consists of eight staves. Measures 11 (left column) begin with dynamic *ff*. Measures 12 (right column) begin with dynamic *pp*, followed by sustained notes with grace notes. The score includes various dynamics such as *ff*, *p*, *f*, *mf*, and *pp*.

17

This page contains ten staves of musical notation. The first three staves are in common time (indicated by a 'C') and the remaining seven are in 2/4 time (indicated by a '2'). The key signature changes frequently, with sharps and flats appearing in different sections. Dynamics include *ff*, *f*, *v*, and *8va*. There are also several fermatas and grace notes.

21

2

This page is divided into two systems. The first system consists of five staves in common time with a key signature of one sharp. The second system begins with a repeat sign and continues with five staves in common time with a key signature of one sharp. Dynamics include *mp*, *mf*, and *ff*.

25

f

mf

mf

mf

mf

mp

f

mf

mf

mf

f

29

rit.

ff

ff

f

ff

Козачок

з опера «Запорожець за Дунаєм»

Allegro vivace

rit. - - - - .

С. Гулак-Артемовський
Аранжування В. Кучерук

Пікколо			-	-	-	-	-	-
Флейта			-	-	-	-	-	-
Кларнет in Bb			-	-	-	-	-	-
Баян 1			-	-	♯	♯	♯	♯
Кобзи альтові			-	-	-	-	-	-
Кобзи тенорові			-	-	-	-	-	-
Бандури			-	-	-	-	-	-
Литаври			-	-	-	-	-	-
Drums			-	-	-	-	-	-
Скрипки 1								
Скрипки 2								
Альти			-	-	-	-	-	-
Віолончелі			-	-	-	-	-	-
онтрабаси			-	-	-	-	-	-

Musical score page 1, featuring six staves of music. The top staff uses a treble clef, the second staff a bass clef, the third staff a treble clef with a sharp sign, the fourth staff a treble clef, the fifth staff a treble clef, and the bottom staff a bass clef. Measure 1 starts with a dynamic of *accel.* followed by a rest. The first measure ends with a forte dynamic (***ff***). Measures 2 and 3 continue with forte dynamics. Measure 4 begins with a dynamic of ***f***. Measures 5 and 6 end with a dynamic of ***ff***.

[2]

Musical score page 41, measures 1-10. The score consists of six staves. The top three staves are in treble clef, the bottom three in bass clef. Measure 1: Treble 1 eighth-note pairs, Treble 2 eighth-note pairs, Bass 1 eighth-note pairs, Bass 2 eighth-note pairs. Measure 2: Treble 1 eighth-note pairs, Treble 2 eighth-note pairs, Bass 1 eighth-note pairs, Bass 2 eighth-note pairs. Measure 3: Treble 1 eighth-note pairs, Treble 2 eighth-note pairs, Bass 1 eighth-note pairs, Bass 2 eighth-note pairs. Measure 4: Treble 1 eighth-note pairs, Treble 2 eighth-note pairs, Bass 1 eighth-note pairs, Bass 2 eighth-note pairs. Measure 5: Treble 1 eighth-note pairs, Treble 2 eighth-note pairs, Bass 1 eighth-note pairs, Bass 2 eighth-note pairs. Measures 6-10: All staves play sustained notes.

Musical score page 42, featuring six staves of music:

- Staff 1 (Top):** Treble clef, dynamic ff. Measures show eighth-note patterns.
- Staff 2:** Treble clef, dynamic ff. Measures show eighth-note patterns.
- Staff 3:** Treble clef, dynamic ff. Measures show eighth-note patterns.
- Staff 4:** Treble clef, dynamic ff. Measures show eighth-note patterns.
- Staff 5:** Treble clef, dynamic ff. Measures show eighth-note patterns.
- Staff 6:** Treble clef, dynamic ff. Measures show eighth-note patterns.
- Bass Clef Staff:** Bass clef, dynamic f. Measures show quarter-note patterns.
- Bottom Staff:** Bass clef, dynamic ff. Measures show quarter-note patterns.

3

Musical score page 43, featuring six staves of music:

- Staff 1 (Top):** Treble clef, dynamic ff. Measures show eighth-note patterns.
- Staff 2:** Treble clef, dynamic ff. Measures show eighth-note patterns.
- Staff 3:** Treble clef, dynamic ff. Measures show eighth-note patterns.
- Staff 4:** Treble clef, dynamic ff. Measures show eighth-note patterns.
- Staff 5:** Treble clef, dynamic ff. Measures show eighth-note patterns.
- Staff 6:** Treble clef, dynamic ff. Measures show eighth-note patterns.
- Bass Clef Staff:** Bass clef, dynamic f. Measures show quarter-note patterns.
- Bottom Staff:** Bass clef, dynamic ff. Measures show quarter-note patterns.

Musical score for orchestra and piano, page 10, measures 1-10. The score consists of ten staves. The top four staves are for the orchestra, featuring violins, violas, cellos, and double basses. The bottom six staves are for the piano, showing the right hand in the treble clef and the left hand in the bass clef. Measure 1: Violins play eighth-note patterns. Measure 2: Violins play eighth-note patterns. Measure 3: Violins play eighth-note patterns. Measure 4: Violins play eighth-note patterns. Measure 5: Violins play eighth-note patterns. Measure 6: Violins play eighth-note patterns. Measure 7: Violins play eighth-note patterns. Measure 8: Violins play eighth-note patterns. Measure 9: Violins play eighth-note patterns. Measure 10: Violins play eighth-note patterns.

rit.

Musical score page 10, measures 11-12. The score consists of eight staves. Measures 11 (left) and 12 (right) are separated by a vertical bar line. Measure 11 starts with a forte dynamic (*f*) in the treble clef staff, followed by eighth-note patterns in the alto and bass staves. Measure 12 begins with a piano dynamic (*p*) in the alto staff, followed by eighth-note patterns in the bass staves. The score includes various dynamics, including *f*, *p*, and grace notes.

accel.

4

This page contains ten staves of musical notation. The first staff is treble clef, the second is bass clef, the third is treble clef with a sharp sign, the fourth is bass clef, the fifth is treble clef with a sharp sign, the sixth is bass clef, the seventh is treble clef with a sharp sign, the eighth is bass clef, the ninth is treble clef with a sharp sign, and the tenth is bass clef. Dynamic markings include *ff*, *f*, *v*, and *ff*.

This page contains ten staves of musical notation, continuing from the previous page. The staves are identical in layout to page 46, featuring treble, bass, and various clef staves with sharp signs. Dynamic markings include *ff*, *v*, *ff*, *ff*, *ff*, *ff*, *ff*, *ff*, *ff*, and *ff*.

Musical score page 48 featuring six staves of music:

- Staff 1 (Treble Cello):** Playing eighth-note patterns.
- Staff 2 (Double Bass):** Playing eighth-note patterns.
- Staff 3 (Bassoon):** Playing eighth-note patterns.
- Staff 4 (Oboe):** Playing eighth-note patterns.
- Staff 5 (Flute):** Playing eighth-note patterns.
- Staff 6 (String Bass):** Playing eighth-note patterns.

Measure 1: Treble Cello (p), Double Bass (p), Bassoon (p), Oboe (p), Flute (p), String Bass (p).

Musical score page 49 featuring six staves of music:

- Staff 1 (Treble Cello):** Playing eighth-note patterns.
- Staff 2 (Double Bass):** Playing eighth-note patterns.
- Staff 3 (Bassoon):** Playing eighth-note patterns.
- Staff 4 (Oboe):** Playing eighth-note patterns.
- Staff 5 (Flute):** Playing eighth-note patterns.
- Staff 6 (String Bass):** Playing eighth-note patterns.

Measure 1: Treble Cello (pp), Double Bass (pp), Bassoon (pp), Oboe (pp), Flute (pp), String Bass (pp).

Танці

з опери «Запорожець за Дунаєм»

С. Гулак-Артемовський
Аранжування В. Кучерук

Allegretto

Флейти 1

Кларнет

Баян 1

Баян 2

Баян 3

Кобзи альтові

Кобзи тенорові

Бандури

Литаври

Drums

Скрипки 1

Скрипки 2

Альты

Віолончелі

Контрабаси

Musical score page 52, featuring six staves of music:

- Staff 1 (Top):** Treble clef, key signature of one sharp (F#). Measures 5-9. Includes slurs and grace notes.
- Staff 2:** Treble clef, key signature of two sharps (G, D). Measures 10-13.
- Staff 3:** Treble clef, key signature of one sharp (F#). Measures 14-17. Includes dynamic marking *p*.
- Staff 4:** Bass clef, key signature of one sharp (F#). Measures 18-21.
- Staff 5:** Treble clef, key signature of one sharp (F#). Measures 22-25.
- Staff 6:** Bass clef, key signature of one sharp (F#). Measures 26-30. Includes dynamic marking *p*.

Musical score page 53, featuring six staves of music:

- Staff 1 (Top):** Treble clef, key signature of one sharp (F#). Measures 31-34. Includes dynamic marking *mf*.
- Staff 2:** Treble clef, key signature of one sharp (F#). Measures 35-38.
- Staff 3:** Treble clef, key signature of one sharp (F#). Measures 39-42. Includes dynamic marking *mf*.
- Staff 4:** Bass clef, key signature of one sharp (F#). Measures 43-46.
- Staff 5:** Treble clef, key signature of one sharp (F#). Measures 47-50.
- Staff 6:** Bass clef, key signature of one sharp (F#). Measures 51-54. Includes dynamic marking *mf*.

Musical score page 2, measures 13-15. The score consists of eight staves. Measures 13 and 14 show complex rhythmic patterns with sixteenth-note figures and grace notes. Measure 15 begins with a dynamic *f*. The bassoon staff has a prominent role in measure 15, featuring sustained notes and rhythmic patterns. The dynamic *mf* appears in measure 15. Measures 16-17 show eighth-note patterns in the bassoon and eighth-note chords in the piano. Measures 18-19 show eighth-note patterns in the bassoon and eighth-note chords in the piano.

A musical score page featuring six staves of music. The top staff is in treble clef, G major (two sharps), and common time. It consists of two measures of rests followed by a measure of eighth-note chords. The second staff is in treble clef, A major (one sharp), and common time. It shows eighth-note chords and sixteenth-note patterns. The third staff is in treble clef, G major (two sharps), and common time. It features eighth-note chords and sixteenth-note patterns. The fourth staff is in bass clef, G major (two sharps), and common time. It shows eighth-note chords and sixteenth-note patterns. The fifth staff is in treble clef, G major (two sharps), and common time. It consists of two measures of rests followed by a measure of eighth-note chords. The bottom staff is in bass clef, G major (two sharps), and common time. It shows eighth-note chords and sixteenth-note patterns. Measure numbers 17 and 18 are indicated at the beginning of the page.

21

3

p

p

p

p

p

v

25

v

p

p

v

v

v

Musical score page 58, measures 29-32. The score consists of six staves. Measures 29-31 show various melodic lines with grace notes and slurs. Measure 32 begins with a rest followed by a bass line.

Musical score page 59, measures 33-40. The score continues with six staves. Measure 33 shows a melodic line with grace notes. Measures 34-37 feature sustained notes and eighth-note patterns. Measure 38 is a rest. Measures 39-40 show melodic lines with grace notes and slurs.

A page from a musical score containing six staves of music. The top three staves are in G major (one treble clef, two bass clefs) and the bottom three are in B major (two bass clefs). Measure 37 begins with a dynamic of ff. The first staff has eighth-note pairs. The second staff has eighth-note pairs followed by a dynamic of p. The third staff has eighth-note pairs. The fourth staff has eighth-note pairs. The fifth staff has eighth-note pairs. The sixth staff has eighth-note pairs. Measures 38-40 show more complex patterns with sixteenth-note figures and sustained notes. Measures 41-43 show eighth-note pairs. Measures 44-46 show eighth-note pairs. Measures 47-49 show eighth-note pairs. Measures 50-52 show eighth-note pairs. Measures 53-55 show eighth-note pairs. Measures 56-58 show eighth-note pairs. Measures 59-61 show eighth-note pairs. Measures 62-64 show eighth-note pairs. Measures 65-67 show eighth-note pairs. Measures 68-70 show eighth-note pairs. Measures 71-73 show eighth-note pairs. Measures 74-76 show eighth-note pairs. Measures 77-79 show eighth-note pairs. Measures 80-82 show eighth-note pairs. Measures 83-85 show eighth-note pairs. Measures 86-88 show eighth-note pairs.

Musical score for orchestra and piano, page 11, measures 41-45.

The score consists of ten staves:

- Staff 1 (Piano): Measures 41-45. Dynamics: f , f .
- Staff 2 (Orchestra): Measures 41-45. Dynamics: f .
- Staff 3 (Orchestra): Measures 41-45. Dynamics: f .
- Staff 4 (Orchestra): Measures 41-45. Dynamics: f .
- Staff 5 (Orchestra): Measures 41-45. Dynamics: f .
- Staff 6 (Orchestra): Measures 41-45. Dynamics: f .
- Staff 7 (Orchestra): Measures 41-45. Dynamics: p , f .
- Staff 8 (Orchestra): Measures 41-45. Dynamics: f .
- Staff 9 (Orchestra): Measures 41-45. Dynamics: f .
- Staff 10 (Orchestra): Measures 41-45. Dynamics: f .

Марш

з опери «Запорожець за Дунаєм»

С. Гулак-Артемовський
Аранжування В. Кучерук

Флейти 1.2

Кларнети in Bb 1.2

Труба in B 1

Труба in B 2

Баян 1

Баян 2

pp

Кобзи альтові

Кобзи тенорові

pp

Бандура

Литаври

Малий барабан

Тарілки

p

Скрипки 1

Скрипки 2

Альти

Віолончелі

pp

Контрабаси

1

5 6 7 8

pp

9   10   11   12

pp

13   14   15   16

[2]

mf

sf

17   18   19   20

3   21   22   23   24

Musical score page 68, measures 25-28. The score consists of eight staves. Measures 25-27 show six staves with various note heads and stems. Measure 28 begins with a bass clef and continues with six staves. Measures 25-28 are indicated by measure numbers 25, 26, 27, and 28 respectively.

Musical score page 69, measures 29-30. The score consists of eight staves. Measures 29-30 show six staves with various note heads and stems. Measures 29-30 are indicated by measure numbers 29 and 30 respectively.

Сюїта «Пер Гюнт»

Танець Анітри

Е. Гріг

Tempo di Mazurka

Скрипки 1

Скрипки 2

Альты 1

Альты 2

Виолончел 1

Виолончел 2

Контрабаси

Трикутник

a2

Musical score for orchestra and piano, page 10, measures 11-16. The score consists of six staves. The top two staves are for the piano (treble and bass clef), followed by four staves for the orchestra (two violins, cello/bass, and double bass). Measure 11: Piano treble starts with eighth-note pairs, followed by eighth-note pairs with a fermata. Violin 1 and Cello/Bass play eighth-note pairs. Double Bass plays eighth-note pairs. Measure 12: Piano treble and Violin 1 play eighth-note pairs. Cello/Bass and Double Bass play eighth-note pairs. Measure 13: All parts play eighth-note pairs. Measure 14: All parts play eighth-note pairs. Measure 15: All parts play eighth-note pairs. Measure 16: All parts play eighth-note pairs. Measure 17: All parts play eighth-note pairs.

Musical score for six staves (Violin 1, Violin 2, Cello 1, Cello 2, Double Bass, and Bassoon). The score consists of two measures. Measure 1 starts with a forte dynamic. Measure 2 begins with a piano dynamic. Various performance instructions are present, including slurs, grace notes, and dynamic markings like $\wedge$ and $\vee$. Measures 3-4 show a continuation of the musical line with similar dynamics and performance techniques.

Musical score for orchestra and piano, measures 11-15.

Measures 11-12: The piano part consists of eighth-note chords. The strings play eighth-note patterns. The bassoon and cello provide harmonic support.

Measure 13: The strings play eighth-note patterns. The bassoon and cello continue to provide harmonic support.

Measure 14: The strings play eighth-note patterns. The bassoon and cello continue to provide harmonic support.

Measure 15: The strings play eighth-note patterns. The bassoon and cello continue to provide harmonic support.

Measure 16: The strings play eighth-note patterns. The bassoon and cello continue to provide harmonic support.

Measure 17: The strings play eighth-note patterns. The bassoon and cello continue to provide harmonic support.

Measure 18: The strings play eighth-note patterns. The bassoon and cello continue to provide harmonic support.

Measure 19: The strings play eighth-note patterns. The bassoon and cello continue to provide harmonic support.

Measure 20: The strings play eighth-note patterns. The bassoon and cello continue to provide harmonic support.

pp

v

arco

ff.

cresc.

arco

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

Musical score page 10, featuring six staves of music for orchestra. The staves are as follows:

- Staff 1 (Treble Clef): Starts with a rest, followed by eighth-note pairs. Dynamics: *ff*, *dim.*
- Staff 2 (Treble Clef): Eighth-note pairs. Dynamics: *ff*, *dim.*
- Staff 3 (Bass Clef): Eighth-note pairs. Dynamics: *ff*, *dim.*
- Staff 4 (Bass Clef): Eighth-note pairs. Dynamics: *ff*, *dim.*
- Staff 5 (Bass Clef): Eighth-note pairs. Dynamics: *ff*, *dim.*
- Staff 6 (Bass Clef): Eighth-note pairs. Dynamics: *ff*, *dim.*

A page of musical notation for six staves, likely for a brass quintet or similar ensemble. The notation is in common time. The top staff uses a treble clef, the second and third staves use a soprano clef, the fourth staff uses an alto clef, the fifth staff uses a bass clef, and the bottom staff uses a bass clef. The music includes several dynamic markings: *rit.*, *divisi*, *a tempo*, *p*, *dim.*, and *p*. Performance instructions include slurs, grace notes, and slurs with grace notes. The notation also features various rests and note heads.

a2

This musical score page contains five staves of music. The top staff uses a treble clef, the second staff a treble clef, the third staff a bass clef, the fourth staff a bass clef, and the bottom staff a bass clef. The music is divided into measures by vertical bar lines. Each measure includes a dynamic instruction: 'cresc.' (measures 1, 2, 3, 5, 7, 9), 'dim.' (measures 4, 6, 8), or 'dim. -' (measures 2, 4, 6). Measure 5 features a crescendo with a fermata over the first note. Measures 7 and 9 feature a decrescendo with a fermata over the first note. Measure 8 is a repeat of measure 6. Measure 10 is a continuation of measure 9.

A musical score for piano featuring six staves of music. The top two staves are in treble clef, the middle two are in bass clef, and the bottom two are also in bass clef. The key signature changes frequently, indicated by various sharps and flats. Dynamics include 'dim.', 'pp' (pianissimo), 'f' (fortissimo), and 'cresc.'. Performance markings such as slurs, grace notes, and dynamic arrows are also present. The score consists of six measures of music.

A musical score for six staves. The first staff has a treble clef, the second has a treble clef, the third has a bass clef, the fourth has a bass clef, the fifth has a bass clef, and the sixth has a bass clef. Measure 1 starts with eighth-note patterns in the upper voices and quarter notes in the lower voices. Measure 2 begins with a dynamic of *pizz.* The section is divided into two parts by a vertical bar: Part 1 (measures 1-4) and Part 2 (measures 5-8). Part 1 includes dynamics *f*, *f*, *f*, *f*, and *pp*. Part 2 includes dynamics *pp*, *pp*, and *pp*. Measures 5-8 feature eighth-note patterns and slurs. Measure 9 consists of rests.

A musical score for six staves. The first staff has a treble clef, the second has a treble clef, the third has a bass clef, the fourth has a bass clef, the fifth has a bass clef, and the sixth has a bass clef. The section is divided into two parts by a vertical bar: Part 1 (measures 1-4) and Part 2 (measures 5-9). Part 1 includes dynamics *pp* and *divisi*. Part 2 includes dynamics *pp*, *pp*, *pp*, and *pp*. Measures 5-9 consist of rests.

Чумацькі мандри

О. Степанов

Повільно, з сумом

Сопілка
Флейта
Кларнет In Bb 1
Баян 1
Баян 2
Кобзи альтові
Кобзи тенорові
Бандури
Цимбали
Литаври
Дзвіночки
Бубон
Скрипки 1
Скрипки 2
Альти
Віолончелі
Контрарабаси

5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.

This image shows a page of a musical score with six staves. The key signature is one flat. Measure 9: The first two staves are blank. The third staff has a single eighth note. The fourth staff has a single eighth note. The fifth staff has a single eighth note. The bass staff has a single eighth note. Measure 10: The first two staves are blank. The third staff has a sixteenth-note pattern: (B, A, G, F#) followed by a fermata. The fourth staff has a sixteenth-note pattern: (B, A, G, F#) followed by a fermata. The fifth staff has a sixteenth-note pattern: (B, A, G, F#) followed by a fermata. The bass staff has a sixteenth-note pattern: (B, A, G, F#) followed by a fermata. Measure 11: The first two staves are blank. The third staff has a sixteenth-note pattern: (B, A, G, F#) followed by a fermata. The fourth staff has a sixteenth-note pattern: (B, A, G, F#) followed by a fermata. The fifth staff has a sixteenth-note pattern: (B, A, G, F#) followed by a fermata. The bass staff has a sixteenth-note pattern: (B, A, G, F#) followed by a fermata. Measure 12: The first two staves are blank. The third staff has a sixteenth-note pattern: (B, A, G, F#) followed by a fermata. The fourth staff has a sixteenth-note pattern: (B, A, G, F#) followed by a fermata. The fifth staff has a sixteenth-note pattern: (B, A, G, F#) followed by a fermata. The bass staff has a sixteenth-note pattern: (B, A, G, F#) followed by a fermata.

Musical score page 3, measures 13-16. The score consists of ten staves. Measures 13 and 14 show six staves in G major (two violins, cello, bassoon, double bass, piano). Measure 13 has dynamic *f*. Measure 14 has dynamics *f*, *p*, *f*. Measures 15 and 16 show four staves in E major (two violins, cello, bassoon, double bass). Measure 15 has dynamic *p*. Measure 16 has dynamics *p*, *p*. Measures 17-20 show five staves in C major (two violins, cello, bassoon, double bass, piano). Measures 17 and 18 have dynamic *f*. Measures 19 and 20 have dynamics *p*.

17 4
 18 19
20 *accel.*

f
 p
 fp

5 Швидко
 21 22
23
24

f
 p
 fp

25
 26
 27
 28

p cresc. - - -
p cresc. - - -

29 *accel.*
 30
 31
 32 Дуже швидко

mf cresc. - - -
ff
ff

33

34

35

36

This section contains four staves of musical notation. Staff 1 (top) starts with a whole rest, followed by a half note, a quarter note, and a eighth note. Staff 2 (second from top) consists entirely of eighth notes. Staff 3 (third from top) consists entirely of quarter notes. Staff 4 (bottom) starts with a whole rest, followed by a half note, a quarter note, and a eighth note. Measures 34 through 36 are identical to measures 33 through 35 respectively.

37

38

39

40

This section contains four staves of musical notation. Staff 1 (top) starts with a whole rest, followed by a half note, a quarter note, and a eighth note. Staff 2 (second from top) consists entirely of eighth notes. Staff 3 (third from top) consists entirely of quarter notes. Staff 4 (bottom) starts with a whole rest, followed by a half note, a quarter note, and a eighth note. Measures 37 through 40 are identical to measures 33 through 36 respectively.

41

43

44

45

46

47

48

Musical score for orchestra and piano, page 10, measures 49-52.

The score consists of ten staves:

- Measures 49-50: Violin 1, Violin 2, Viola, Cello, Double Bass, Piano (right hand), Piano (left hand).
- Measure 51: Violin 1, Violin 2, Viola, Cello, Double Bass, Piano (right hand), Piano (left hand).
- Measure 52: Violin 1, Violin 2, Viola, Cello, Double Bass, Piano (right hand), Piano (left hand).

The score is in common time, with key signatures and dynamics indicated above the staves. Measure 51 features a prominent eighth-note pattern in the violins and cellos. Measure 52 concludes with a forte dynamic in the piano and a sustained note in the bassoon.

A page of sheet music for orchestra and piano, showing measures 53 through 56. The score consists of ten staves. Measures 53 and 54 feature woodwind entries with sixteenth-note patterns. Measure 55 shows a transition with eighth-note patterns. Measure 56 concludes the section with sustained notes and a final dynamic marking.

57

58

59

60

Tempo I

This image shows a page of musical notation for a string quartet. The page contains four staves: Violin 1 (top), Violin 2 (second from top), Viola (third from top), and Cello (bottom). The music is divided into measures by vertical bar lines. Measures 61 and 62 begin with rests. Measure 62 features a rhythmic pattern of sixteenth notes for the upper three voices. Measures 63 and 64 show sustained notes or sustained rhythmic patterns. Measure 64 concludes with a long sustained note.

65

pp

pp

Щедрик

М. Леонтович
Аранжування В. Кучерук

d = 150

Флейта

Баян

Бандура

Дзвоники
Коробочка

Оркестрові
дзвіночки

Сопрано
Альт

Тенор
Бас

Скрипки 1

Скрипки 2

Альти

Віолончелі

Контрабаси

pp   p   mp   mf

Musical score page 104 featuring six staves of music. The top staff uses a treble clef, the second staff a bass clef, and the third staff a bass clef. Measure 5 starts with eighth-note pairs on the first and third beats. Measures 6 and 7 begin with eighth-note pairs followed by a fermata over the next two measures. Measure 8 concludes with eighth-note pairs. Measures 9 through 12 are entirely blank.

Musical score page 105 featuring six staves of music. The top staff uses a treble clef, the second staff a bass clef, and the third staff a bass clef. Measure 1 begins with eighth-note pairs on the first and third beats. Measures 2 and 3 continue with eighth-note pairs. Measures 4 through 7 are entirely blank.

13

mp

Pizz.

mp

p

2

17

mf

arco

mf

mf

mf

mf

21

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

3

25

f

f

f

f

f

f

f

f

29

f

pp

mf

p

p *cresc.*

dim. *—*

dim.

p

p

dim.

4

33

f

f

f

mf

pizz.

f *pizz.*

f

pizz.

p.

p.

p.

p.

5 37

Uno Solo
mf

6 Говорячи 41 tr tr tr tr

mp

Bci

tr tr tr tr

pp

Musical score for orchestra, page 10, measures 45-52.

The score consists of eight staves:

- Measures 45-48: The first staff has a treble clef, a key signature of one flat, and a tempo marking of tr . It contains four measures of music.
- Measures 49-52: The second staff has a treble clef, a key signature of one flat, and a tempo marking of $\text{d}.$ It contains four measures of music.
- Measures 45-48: The third staff has a treble clef, a key signature of one flat, and a tempo marking of tr . It contains four measures of music.
- Measures 49-52: The fourth staff has a bass clef, a key signature of one flat, and a tempo marking of tr . It contains four measures of music.
- Measures 45-48: The fifth staff has a treble clef, a key signature of one flat, and a tempo marking of tr . It contains four measures of music.
- Measures 49-52: The sixth staff has a treble clef, a key signature of one flat, and a tempo marking of tr . It contains four measures of music.
- Measures 45-48: The seventh staff has a treble clef, a key signature of one flat, and a tempo marking of tr . It contains four measures of music.
- Measures 49-52: The eighth staff has a bass clef, a key signature of one flat, and a tempo marking of tr . It contains four measures of music.

Measure 53: The first staff has a treble clef, a key signature of one flat, and a tempo marking of tr . It contains one measure of music.

Measure 54: The second staff has a treble clef, a key signature of one flat, and a tempo marking of $\text{d}.$ It contains one measure of music.

Measure 55: The third staff has a treble clef, a key signature of one flat, and a tempo marking of tr . It contains one measure of music.

Measure 56: The fourth staff has a bass clef, a key signature of one flat, and a tempo marking of tr . It contains one measure of music.

Measure 57: The fifth staff has a treble clef, a key signature of one flat, and a tempo marking of tr . It contains one measure of music.

Measure 58: The sixth staff has a treble clef, a key signature of one flat, and a tempo marking of tr . It contains one measure of music.

Measure 59: The seventh staff has a treble clef, a key signature of one flat, and a tempo marking of tr . It contains one measure of music.

Measure 60: The eighth staff has a bass clef, a key signature of one flat, and a tempo marking of tr . It contains one measure of music.

Musical score page 7, measure 49. The score consists of six staves. The top four staves are treble clef and the bottom two are bass clef. Measure 49 begins with four measures of silence. The fifth measure starts with a dynamic *mf*. The sixth measure starts with a dynamic *mf*. The seventh measure starts with a dynamic *mf*. The eighth measure starts with a dynamic *mf*.

53

mf cresc.

mp

cresc.

mf cresc.

mf

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

8

57

f

mf

f

f

f

f

f

f

f

f

f

61

Щед - рик щед-рик,
щед - ри - воч - ка,
при - ле - ті - ла
лас - ті - воч - ка.

65

Щед - рик щед-рик,
щед - ри - воч - ка,
при - ле - ті - ла
лас - ті - воч - ка.

69

Щед - рик щед-рик,
щед - рі - воч - ка,
при - ле - ті - ла
лас - ті - воч - ка.

9 73

Фрр!

77

cresc.

ff f

dim.

cresc.

ff

cresc.

ff

cresc.

ff

cresc.

ff

cresc.

ff

cresc.

ff dim.

cresc.

ff dim.

cresc.

ff dim.

cresc.

ff dim.

81

p

mf

mf

p

mf

p

Угорський танок

Лео Вайнер

Аранжування М. Сточанська

$\bullet = 120$

Лео Вайнер
Аранжування М. Сточанська

Сопілка

Кларнет - 1
in B

Кларнет - 2
in B

Бандури - 1

Бандури - 2

Цимбали

Скрипки - 1

Скрипки - 2

Альті

Віолончелі

Контрабаси

5

Musical score page 126, measures 5-10. The score consists of ten staves. Measures 5-7 show melodic lines in the upper staves with grace notes and slurs. Measures 8-10 show harmonic patterns with chords and rests.

2

Musical score page 127, measures 1-6. The score consists of ten staves. Measures 1-3 show melodic lines with slurs and grace notes. Measures 4-6 show harmonic patterns with chords and rests, with dynamic markings "dim." appearing in each measure.

13

p

p

p

p

p

p

p

3

17

ff

ff

ff

ff

ff

ff

ff

ff

dim.

21

mp

4

25

f

f

f

f

f

f

f

29

Musical score page 132, measures 29-30. The score consists of eight staves. Measures 29 start with rests. Measure 30 begins with eighth-note patterns in the upper voices and sixteenth-note patterns in the lower voices.

5
33

Musical score page 133, measures 33-34. The score consists of eight staves. Measures 33-34 show sustained notes and rhythmic patterns. Measure 34 includes dynamic markings 'p' and 'f'.

37

Musical score page 134, measures 37-40. The score consists of ten staves. Measures 37-39 are mostly rests. Measure 40 begins with eighth-note patterns in the lower voices.

6

41

f

Musical score page 135, measures 41-44. The score consists of ten staves. Measures 41-43 show eighth-note patterns in the upper voices. Measure 44 concludes with a dynamic marking 'f'.

45

p

cresc..

ff

ff

ff

p

cresc.

f

f

f

p

cresc..

f

f

f

p

cresc.

f

f

f

p

cresc.

f

f

f

p

cresc.

f

f

f

7

49

mf

mf

mf

p

p

p

mf

Musical score for piano, page 10, measures 53-60. The score consists of eight staves. Measures 53-56 show the treble and bass staves with dynamic markings *p*, *cresc.*, and *f*. Measures 57-60 show the treble and bass staves with dynamic markings *p*, *cresc.*, and *f*.

A musical score page featuring a six-staff system. The top staff is treble clef, G major. The second staff is treble clef, F# major. The third staff is treble clef, F# major. The fourth staff is bass clef, C major. The fifth staff is bass clef, F# major. The bottom staff is bass clef, C major. Measure 57 begins with a rest in the first three staves. The fourth staff has a bass note. The fifth staff has a bass note. The sixth staff has a bass note. Measures 58-60 show various patterns of eighth and sixteenth notes across the staves, with measure 60 concluding with a bass note in the fifth staff.

61

Measures 61-64: The score features eight staves. The top three staves (treble clef) play eighth-note patterns with slurs. The bottom five staves (two bass clefs) play eighth-note patterns with rests. Measure 65: A bass clef is introduced. The top three staves play eighth-note patterns with slurs. The bottom five staves play eighth-note patterns with rests.

9

65

Measures 65-68: The score features eight staves. The top three staves play eighth-note patterns with slurs. The bottom five staves play eighth-note patterns with rests. Measure 69: A bass clef is introduced. The top three staves play eighth-note patterns with slurs. The bottom five staves play eighth-note patterns with rests. Measure 70: A treble clef is introduced. The top three staves play eighth-note patterns with slurs. The bottom five staves play eighth-note patterns with rests.

69

mp

mp

mp

mp

mp

mp

10

73

mp

mp

mp

mp

mp

mp

85

Measures 85-110 show a variety of musical patterns across ten staves. The first staff uses eighth and sixteenth notes. The second staff has sustained notes. The third staff features eighth-note chords. The fourth staff shows eighth-note patterns. The fifth staff has sustained notes. The sixth staff uses eighth and sixteenth notes. The seventh staff has sustained notes. The eighth staff features eighth-note chords. The ninth staff shows eighth-note patterns. The tenth staff has sustained notes.

11

89

mf

Measures 89-110 show a variety of musical patterns across ten staves. The first staff uses eighth and sixteenth notes. The second staff has sustained notes. The third staff features eighth-note chords. The fourth staff shows eighth-note patterns. The fifth staff has sustained notes. The sixth staff uses eighth and sixteenth notes. The seventh staff has sustained notes. The eighth staff features eighth-note chords. The ninth staff shows eighth-note patterns. The tenth staff has sustained notes.

93

Measure 93: Treble clef, mostly rests. Bass clef, mostly rests.

Measure 94: Treble clef, mostly rests. Bass clef, mostly rests.

Measure 95: Treble clef, mostly rests. Bass clef, mostly rests.

Measure 96: Treble clef, mostly rests. Bass clef, mostly rests.

Measure 97: Treble clef, sixteenth-note patterns. Bass clef, eighth-note patterns.

12

97

Measure 12: Treble clef, sixteenth-note patterns. Bass clef, eighth-note patterns.

Measure 13: Treble clef, sixteenth-note patterns. Bass clef, eighth-note patterns.

Measure 14: Treble clef, sixteenth-note patterns. Bass clef, eighth-note patterns.

Measure 15: Treble clef, sixteenth-note patterns. Bass clef, eighth-note patterns.

Measure 16: Treble clef, sixteenth-note patterns. Bass clef, eighth-note patterns. Key signature changes to one flat. Dynamics: f.

101

101

105

105

Персидський марш

109 *tr*

Й. Штраус
Аранжування В. Кучерук

Tempo di Marcia

Баян 1

Баян 2

Кобзи тенорові

Бандури

Скрипки 1

Скрипки 2

Альті

Віолончелі

Контрабаси

Musical score for orchestra and piano, page 10, measures 1-10.

The score consists of ten staves:

- Measures 1-2: Violin 1 (G clef) and Violin 2 (C clef). Both play eighth-note patterns with grace notes and slurs. Measure 2 includes dynamic markings f and ff .
- Measures 3-4: Cello (C clef) and Double Bass (F clef). Both play eighth-note patterns with slurs.
- Measures 5-6: Violin 1 (G clef) and Violin 2 (C clef). Both play eighth-note patterns with slurs.
- Measures 7-8: Cello (C clef) and Double Bass (F clef). Both play eighth-note patterns with slurs.
- Measures 9-10: Violin 1 (G clef) and Violin 2 (C clef). Both play eighth-note patterns with slurs.

Piano (Piano 1 and Piano 2 staves) entries:

- Measure 1: Both pianos play eighth-note chords.
- Measure 2: Both pianos play eighth-note chords.
- Measure 3: Both pianos play eighth-note chords.
- Measure 4: Both pianos play eighth-note chords.
- Measure 5: Both pianos play eighth-note chords.
- Measure 6: Both pianos play eighth-note chords.
- Measure 7: Both pianos play eighth-note chords.
- Measure 8: Both pianos play eighth-note chords.
- Measure 9: Both pianos play eighth-note chords.
- Measure 10: Both pianos play eighth-note chords.

Dynamic markings:

- Measure 1: f , ff
- Measure 2: f , ff
- Measure 5: mf
- Measure 6: p
- Measure 8: p
- Measure 10: p

[2]

mp

p

mp

mp

>

=

>

>

>

>

>

>

Musical score page 158 featuring six staves of music for orchestra. The score includes various dynamics such as *sf*, *mf*, and *sforzando* (>). Measure 3 is indicated above the third staff.

Musical score page 159 featuring six staves of music for orchestra. The score includes various dynamics such as *mf*, *>*, and *mf*.

4

Musical score page 160, measures 4-11. The score consists of six staves. Measures 4-5 show soprano, alto, tenor, and bass parts with dynamic *f*. Measures 6-7 show soprano, alto, tenor, and bass parts with dynamic *mf*. Measures 8-9 show soprano, alto, tenor, and bass parts with dynamic *f*. Measures 10-11 show soprano, alto, tenor, and bass parts with dynamic *f*. Measure 12 begins with a basso continuo staff in 12/8 time.

Musical score page 161, measures 12-19. The score continues with six staves. Measures 12-13 show soprano, alto, tenor, and bass parts. Measures 14-15 show soprano, alto, tenor, and bass parts. Measures 16-17 show soprano, alto, tenor, and bass parts. Measures 18-19 show soprano, alto, tenor, and bass parts.

Musical score for page 162, featuring six staves of music for strings. The music is in common time and has a key signature of one flat. The score includes dynamic markings such as *ff*, *sf*, and *ff*. Measure numbers 1 through 4 are indicated above the staves.

Musical score for page 163, featuring six staves of music for strings. The music is in common time and has a key signature of one flat. The score includes dynamic markings such as *mp*, *p*, *pizz.*, and *p*. Measure number 5 is indicated above the staves, and the section is labeled "Trio".

Musical score for orchestra, page 10, measures 1-10. The score consists of six staves:

- Violin 1 (top staff): Playing eighth-note patterns.
- Violin 2: Playing eighth-note patterns.
- Cello: Playing eighth-note patterns.
- Bassoon: Playing eighth-note patterns.
- Double Bass: Playing eighth-note patterns.
- Drum: Playing eighth-note patterns.

Measure 1: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Cello and Double Bass play eighth-note patterns. Drum plays eighth-note patterns.

Measure 2: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Cello and Double Bass play eighth-note patterns. Drum plays eighth-note patterns.

Measure 3: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Cello and Double Bass play eighth-note patterns. Drum plays eighth-note patterns.

Measure 4: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Cello and Double Bass play eighth-note patterns. Drum plays eighth-note patterns.

Measure 5: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Cello and Double Bass play eighth-note patterns. Drum plays eighth-note patterns.

Measure 6: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Cello and Double Bass play eighth-note patterns. Drum plays eighth-note patterns.

Measure 7: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Cello and Double Bass play eighth-note patterns. Drum plays eighth-note patterns.

Measure 8: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Cello and Double Bass play eighth-note patterns. Drum plays eighth-note patterns.

Measure 9: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Cello and Double Bass play eighth-note patterns. Drum plays eighth-note patterns.

Measure 10: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Cello and Double Bass play eighth-note patterns. Drum plays eighth-note patterns.

Musical score page 166 featuring six staves of music for orchestra. The staves are arranged as follows: Violin I (top), Violin II, Cello, Double Bass, Trombone, and Bassoon. The key signature is one sharp (F# major). Measure 1 consists of eighth-note chords in the upper voices and sixteenth-note chords in the lower voices. Measures 2-4 show eighth-note chords in all voices. Measure 5 begins with a dynamic *f*, followed by eighth-note chords. Measure 6 starts with a dynamic *ff*, followed by eighth-note chords. Measures 7-9 show eighth-note chords. Measure 10 ends with a dynamic *ff*. Measure 11 concludes the page.

Musical score page 167, continuing from page 166. The staves are identical to the ones on page 166: Violin I, Violin II, Cello, Double Bass, Trombone, and Bassoon. The key signature remains one sharp (F# major). The music continues the pattern of eighth-note chords, starting with a dynamic *f* in measure 1, followed by measures 2-4 of eighth-note chords. Measure 5 begins with a dynamic *ff*, followed by eighth-note chords. Measures 6-9 show eighth-note chords. Measure 10 ends with a dynamic *ff*. Measure 11 concludes the page.

Musical score for page 168, featuring six staves of music:

- Staff 1 (Treble Cello):** Starts with eighth-note pairs (f), followed by eighth-note pairs (f), then eighth-note pairs (f) and sixteenth-note pairs (p).
- Staff 2 (Bassoon):** Eighth-note pairs (f).
- Staff 3 (Double Bass):** Eighth-note pairs (f) and sixteenth-note pairs (p).
- Staff 4 (String Bass):** Eighth-note pairs (f) and sixteenth-note pairs (p).
- Staff 5 (Cello):** Eighth-note pairs (f) and sixteenth-note pairs (p).
- Staff 6 (Double Bass):** Eighth-note pairs (f) and sixteenth-note pairs (p).

Musical score for page 169, featuring six staves of music:

- Staff 1 (Treble Cello):** Eighth-note pairs (mp).
- Staff 2 (Bassoon):** Eighth-note pairs (mp).
- Staff 3 (Double Bass):** Eighth-note pairs (p).
- Staff 4 (Cello):** Eighth-note pairs (mp).
- Staff 5 (String Bass):** Eighth-note pairs (mp).
- Staff 6 (Double Bass):** Eighth-note pairs (mp).

Musical score page 170 featuring six staves:

- Staff 1:** Treble clef, key signature of one sharp (F#). Measures show eighth-note pairs followed by sixteenth-note pairs. Dynamics: $\geq$, $\geq$, $\geq$, $\geq$.
- Staff 2:** Treble clef, key signature of one sharp (F#). Measures show eighth-note pairs followed by sixteenth-note pairs. Dynamics: $\geq$, $\geq$.
- Staff 3:** Treble clef, key signature of one sharp (F#). Measures show eighth-note pairs followed by sixteenth-note pairs. Dynamics: p .
- Staff 4:** Treble clef, key signature of one sharp (F#). Measures show eighth-note pairs followed by sixteenth-note pairs. Dynamics: mf , $\geq p$.
- Staff 5:** Treble clef, key signature of one sharp (F#). Measures show eighth-note pairs followed by sixteenth-note pairs.
- Staff 6:** Bass clef, key signature of one sharp (F#). Measures show eighth-note pairs followed by sixteenth-note pairs. Dynamics: p , $\geq$, p .

Musical score page 171 featuring six staves:

- Staff 1:** Treble clef, key signature of one sharp (F#). Measures show eighth-note pairs followed by sixteenth-note pairs. Dynamics: $\geq$, $\geq$, $\geq$, $\geq$. Measure 7: mp , $\geq$.
- Staff 2:** Treble clef, key signature of one sharp (F#). Measures show eighth-note pairs followed by sixteenth-note pairs. Dynamics: mp .
- Staff 3:** Treble clef, key signature of one sharp (F#). Measures show eighth-note pairs followed by sixteenth-note pairs.
- Staff 4:** Treble clef, key signature of one sharp (F#). Measures show eighth-note pairs followed by sixteenth-note pairs. Dynamics: mp .
- Staff 5:** Treble clef, key signature of one sharp (F#). Measures show eighth-note pairs followed by sixteenth-note pairs. Dynamics: p , $\geq$, $\geq$, $\geq$, $\geq$.
- Staff 6:** Bass clef, key signature of one sharp (F#). Measures show eighth-note pairs followed by sixteenth-note pairs. Dynamics: mp , $\geq$, $\geq$, $\geq$, $\geq$.

Musical score for orchestra and piano, page 8. The score consists of six staves. The top two staves are for the orchestra, featuring woodwind and brass instruments. The third staff is for the piano. The bottom three staves are for the orchestra, featuring brass and percussion instruments. Measure 8 begins with a dynamic of *sf*. The piano part has a sustained note with a fermata. The orchestra parts show various rhythmic patterns, including eighth-note chords and sixteenth-note figures. Measures 9 and 10 continue with similar patterns, with dynamics *sf* and *mf*.

mf

mf

mf

9

f

mf

f

mf

f

f

КЛАВІРИ ДО ПАРТИТУР

Мелодія

М. Скорик

Moderato

1

2 4 *Animato*

rit.

cresc.

Tempo I

3 5

f

ff

Лірична пісня

М. Дремлюга

3

f

rit.

dim..

4

Tempo I

p

cresc..

rit.

mf

p

Вступ

до опери «Запорожець за Дунаєм»

С. Гулак-Артемовський

Moderato com moto

The musical score consists of four staves of music for piano, arranged vertically. The top two staves are in common time (indicated by 'c') and the bottom two are in 2/4 time (indicated by '2/4'). The key signature is one sharp (F#). The first staff (treble clef) has a dynamic of *p*. The second staff (bass clef) has a dynamic of *pp*. The third staff (treble clef) has a dynamic of *ff*. The fourth staff (bass clef) has a dynamic of *pp*.

Козачок

з опери «Запорожець за Дунаєм»

С. Гулак-Артемовський

Allegro vivace

rit.

p

accel.

ff

p

v

f

p

v

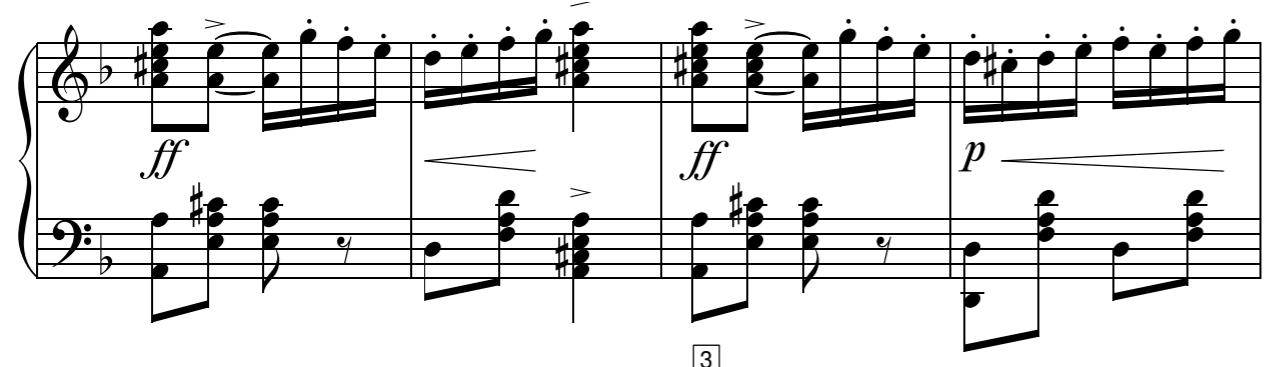
1

ff

v

2

p

Musical score for two staves. The top staff is treble clef, G major (two sharps). The bottom staff is bass clef, C major (no sharps or flats). Measure 3: Both staves play eighth-note chords. Measure 4: Both staves play eighth-note chords. Dynamics: ff (fortissimo) in both staves. Measure 5: Both staves play eighth-note chords. Dynamics: f (forte) in both staves.

Musical score for two staves. The top staff is treble clef, G major (two sharps). The bottom staff is bass clef, C major (no sharps or flats). Measure 5: Both staves play eighth-note chords. Measure 6: Both staves play eighth-note chords. Dynamics: f (forte) in both staves. Measure 7: Both staves play eighth-note chords. Dynamics: f (forte) in both staves.

Musical score for two staves. The top staff is treble clef, G major (two sharps). The bottom staff is bass clef, C major (no sharps or flats). Measure 7: Both staves play eighth-note chords. Measure 8: Both staves play eighth-note chords. Dynamics: rit. (ritardando) in both staves. Measure 9: Both staves play eighth-note chords. Dynamics: p (pianissimo) in both staves.

Musical score for two staves. The top staff is treble clef, G major (two sharps). The bottom staff is bass clef, C major (no sharps or flats). Measure 9: Both staves play eighth-note chords. Measure 10: Both staves play eighth-note chords. Dynamics: accel. (accelerando) in both staves. Measure 11: Both staves play eighth-note chords. Dynamics: ff (fortissimo) in both staves.

Musical score for two staves. The top staff is treble clef, G major (two sharps). The bottom staff is bass clef, C major (no sharps or flats). Measure 1: Both staves play eighth-note chords. Measure 2: Both staves play eighth-note chords. Dynamics: ff (fortissimo) in both staves.

Musical score for two staves. The top staff is treble clef, G major (two sharps). The bottom staff is bass clef, C major (no sharps or flats). Measure 3: Both staves play eighth-note chords. Measure 4: Both staves play eighth-note chords. Dynamics: p (pianissimo) in both staves.

Musical score for two staves. The top staff is treble clef, G major (two sharps). The bottom staff is bass clef, C major (no sharps or flats). Measure 5: Both staves play eighth-note chords. Measure 6: Both staves play eighth-note chords. Dynamics: pp (pianississimo) in both staves.

Musical score for two staves. The top staff is treble clef, G major (two sharps). The bottom staff is bass clef, C major (no sharps or flats). Measure 7: Both staves play eighth-note chords. Measure 8: Both staves play eighth-note chords. Dynamics: ff (fortissimo) in both staves.

Танці

з опери «Запорожець за Дунаєм»

С. Гулак-Артемовський

Allegretto

p

f

f

p

8va

Марш
з опери «Запорожець за Дунаєм»

С. Гулак-Артемовський

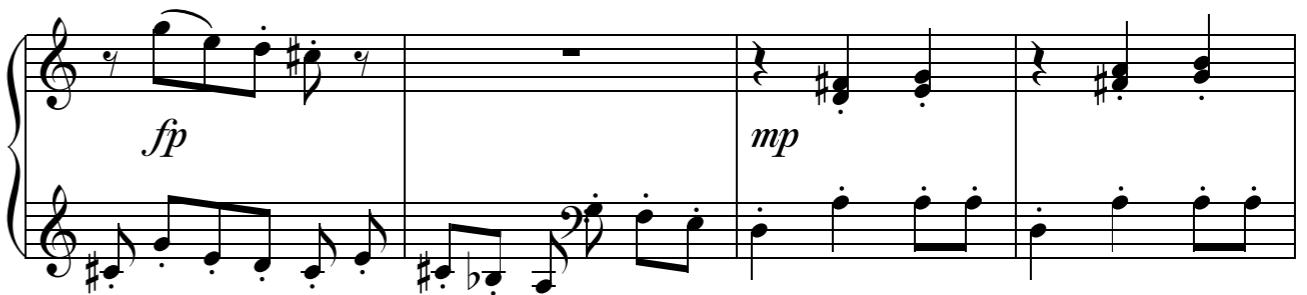
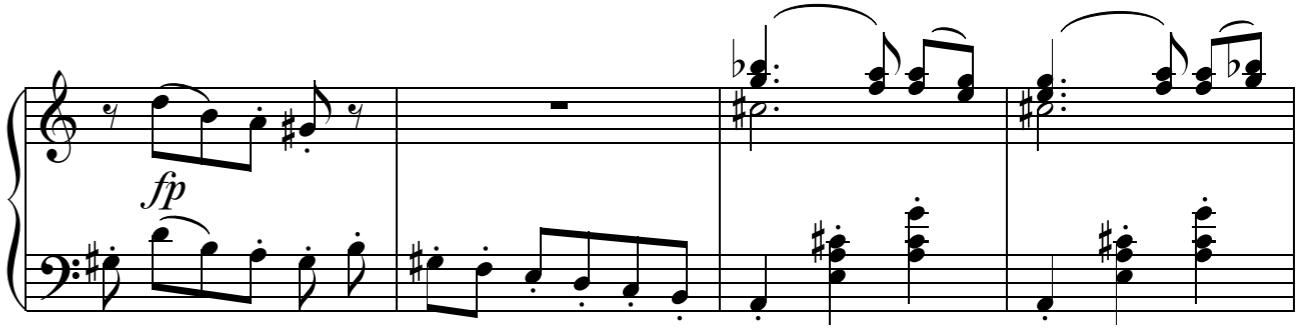
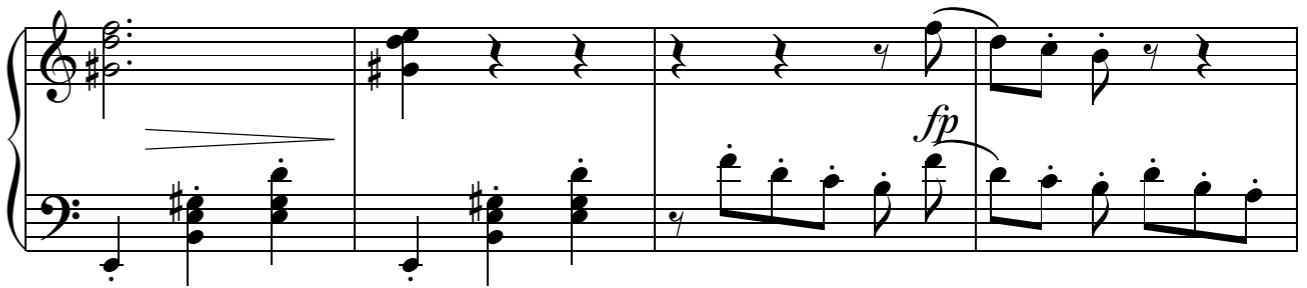
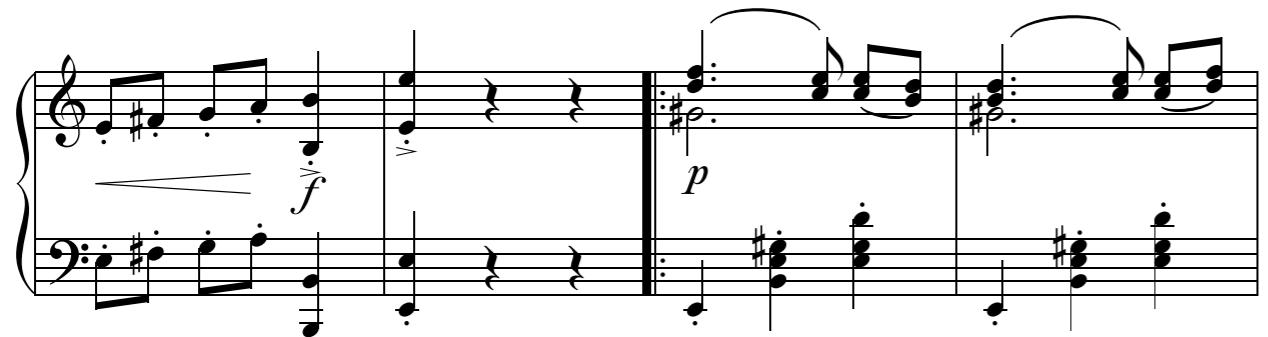
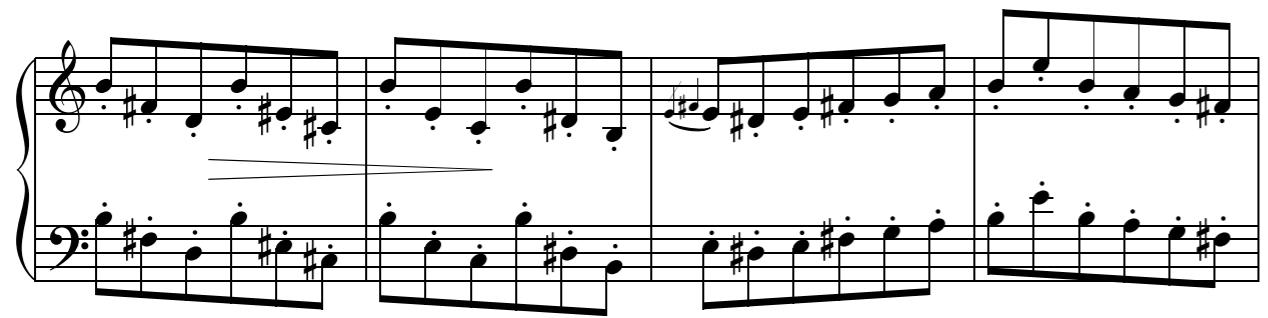
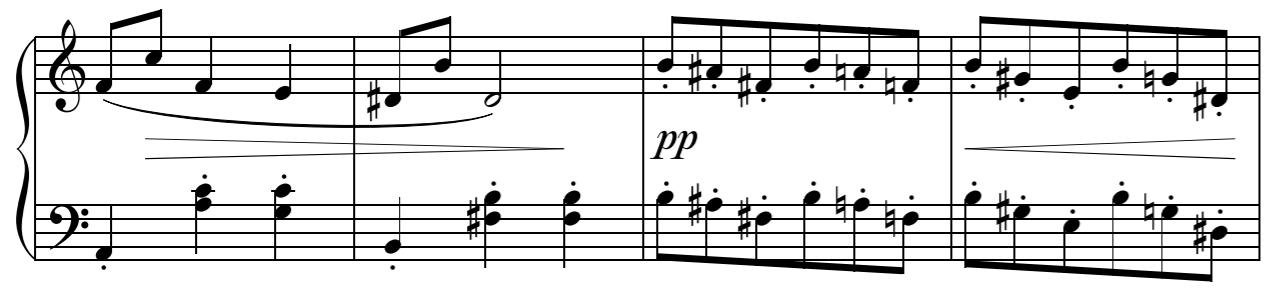
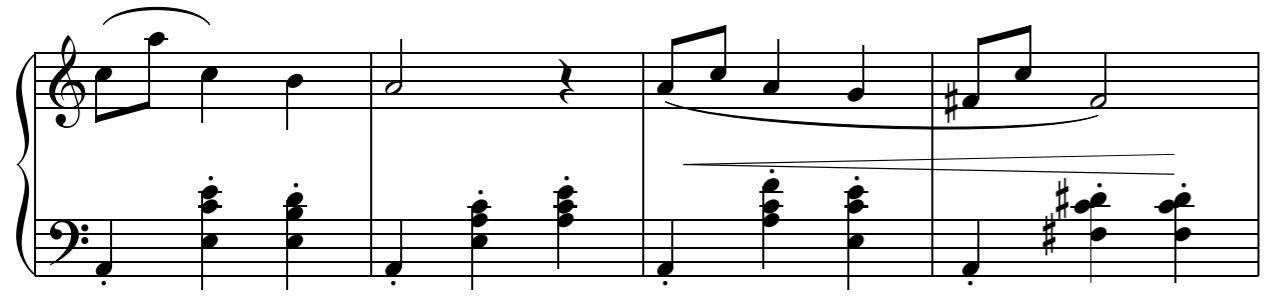
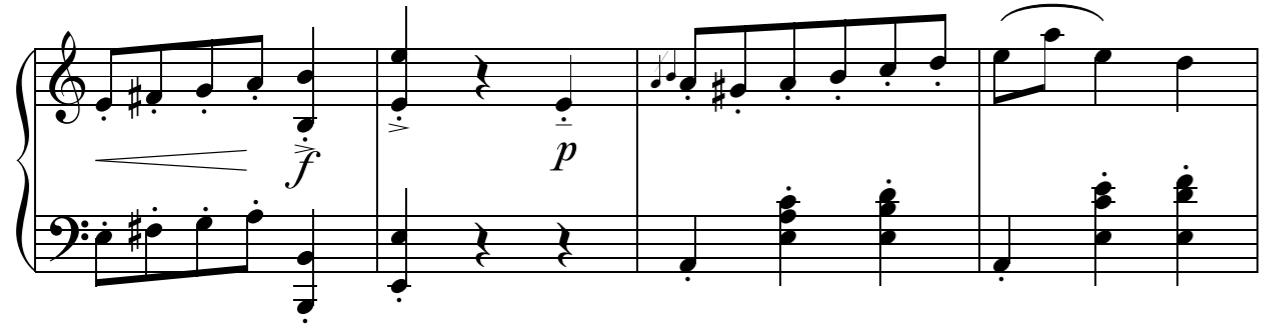
Musical score for piano, three staves. Staff 1: Treble clef, common time, key signature of one sharp. Staff 2: Bass clef, common time, key signature of one sharp. Staff 3: Treble clef, common time, key signature of one sharp. Dynamics: ff (fortissimo) at measure 10, p (pianissimo) at measure 15, f (forte) at measure 25, 8va (octave up) at measure 35.

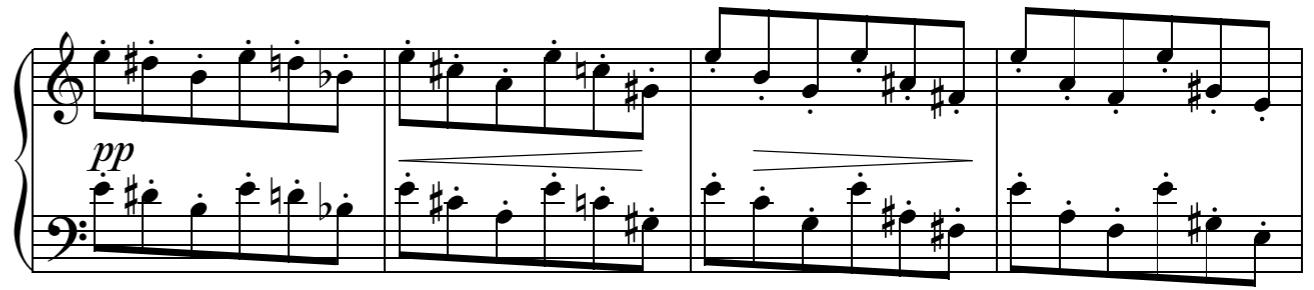
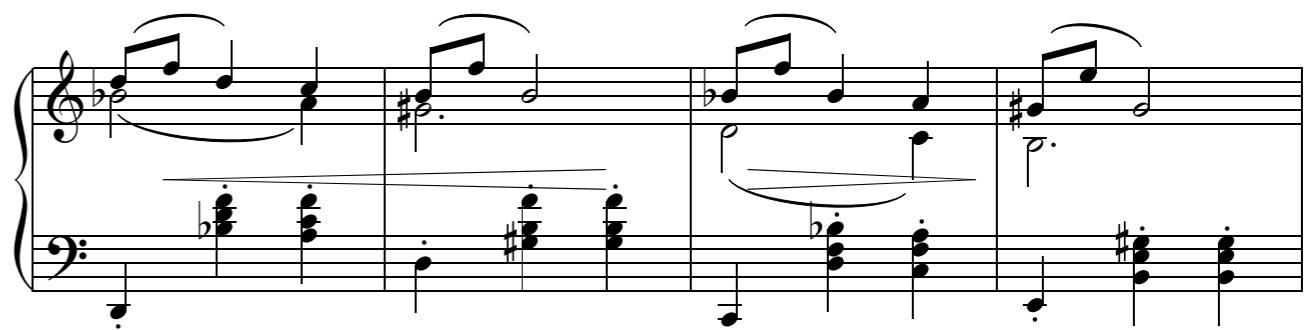
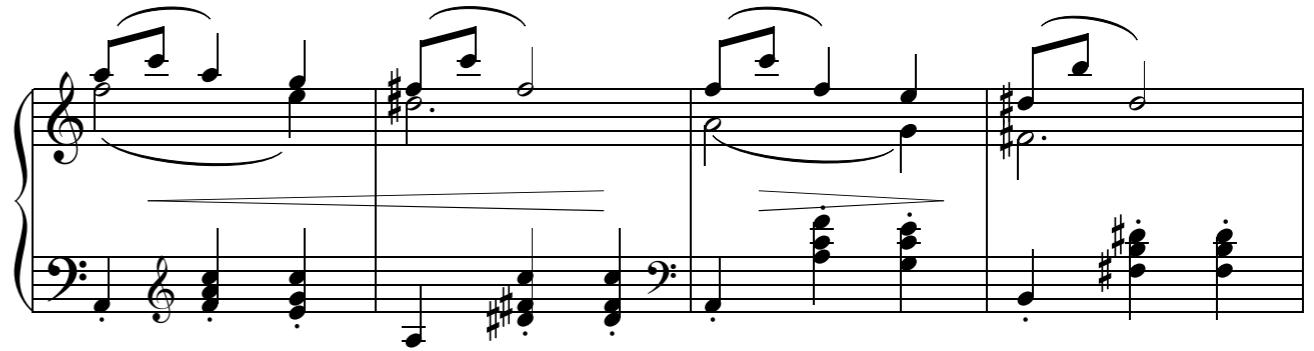
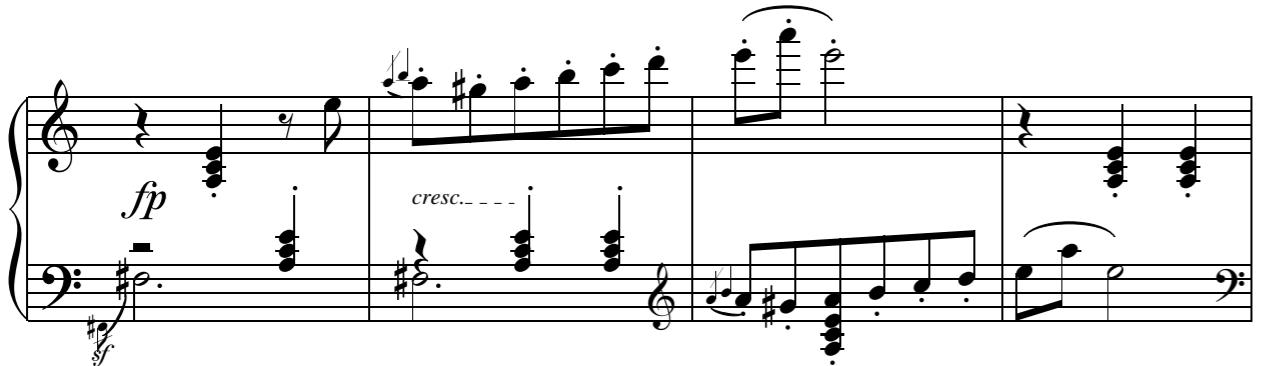
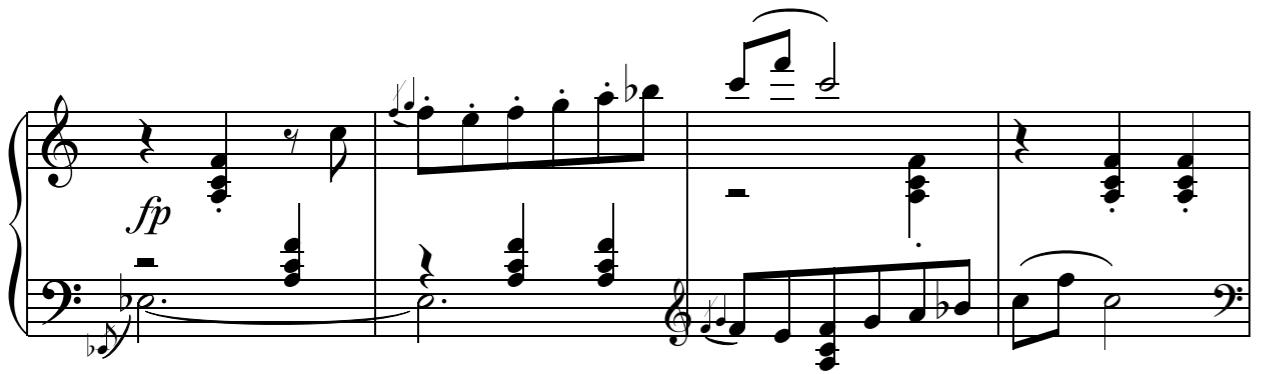
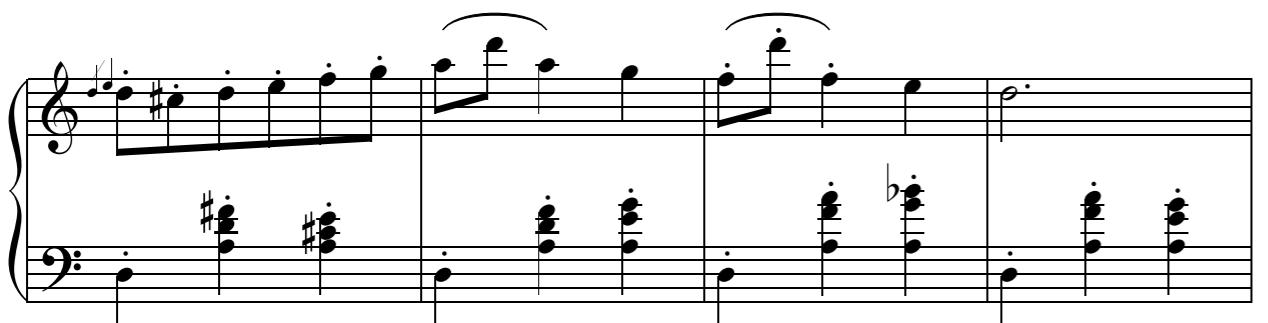
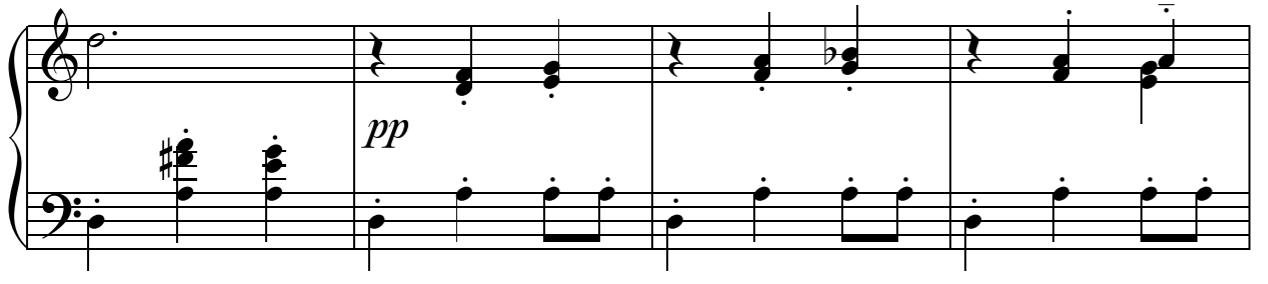
Musical score for piano, six staves. Staff 1: Treble clef, 2/4 time, key signature of one sharp. Dynamics: pp (pianississimo). Staff 2: Bass clef, 2/4 time, key signature of one sharp. Staff 3: Treble clef, 2/4 time, key signature of one sharp. Dynamics: sf (sforzando). Staff 4: Bass clef, 2/4 time, key signature of one sharp. Staff 5: Treble clef, 2/4 time, key signature of one sharp. Staff 6: Bass clef, 2/4 time, key signature of one sharp. Dynamics: sf (sforzando).

Сюїта «Пер Гюнт»
Танець Анітри

Е. Григ

Tempo di Mazurka (♩ = 160)

Чумацькі мандри

О. Степанов

<img alt="Mus

5 Швидко

21

f

25

p

Дуже швидко

29

cresc.

ff

33

37

41

45

49

53

Tempo I

57

sf

f

61

§

65

pp

Щедрик

М. Леонтович

d = 150

1

11

2

3

21

26

1

31

4

5

6

7

10

11

12

61

66

9

108va

81

84

Угорський танок

Лео Вайнер

1

ff

ff

ff

2 3

ff

p

4

f

21

ff

5

25

pp

29

5

33

f

37

pp

ff

7

41

p

45

f

ff

61

p

8

49

ff

53

ff

10

65

f

p

9

57

f

61

ff

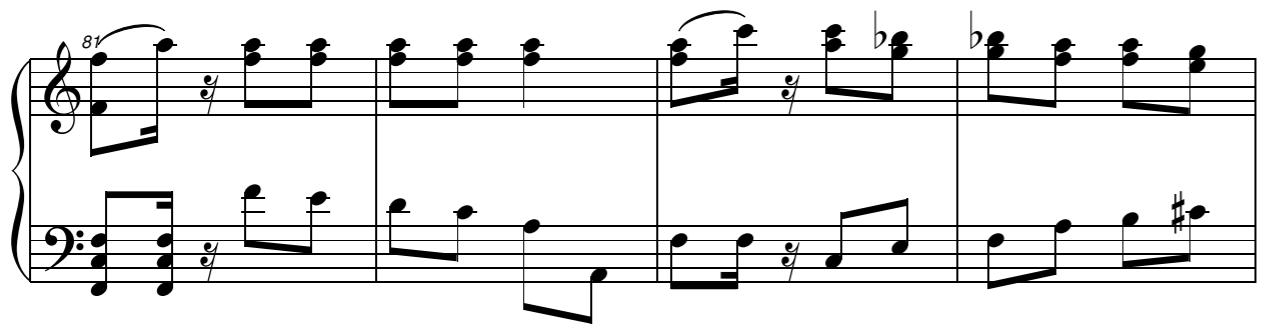
69

ff

73

77

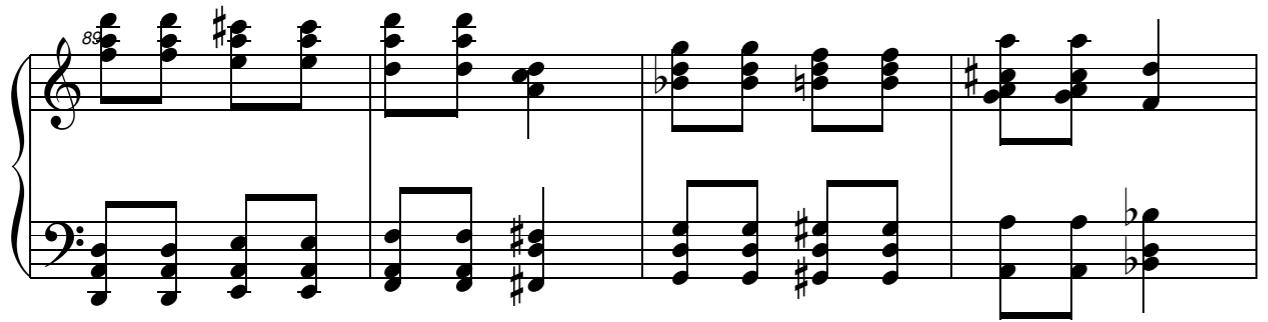
11

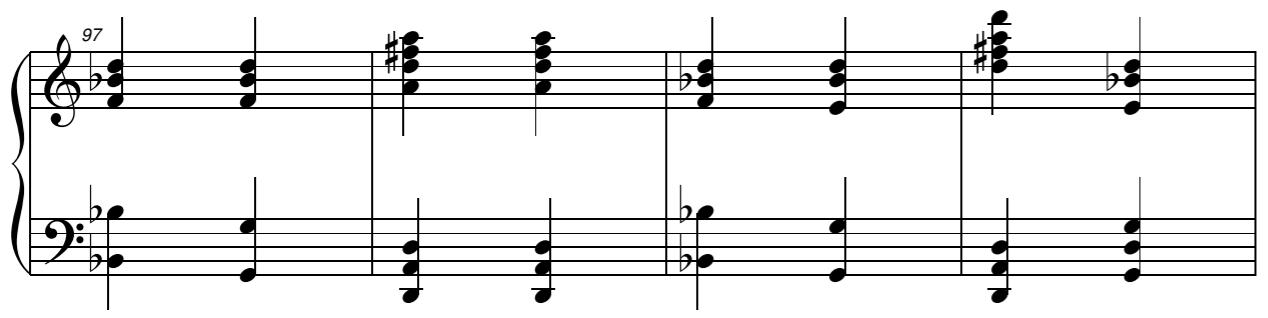
Musical score page 11, measure 88. Treble staff: eighth-note pair (B, D#) followed by a fermata. Bass staff: eighth-note pairs (E, G), (F, A), (G, B), (A, C). Dynamics: trill over the first note, sf (fortissimo) over the last note.

12

13

Персидський марш

Й. Штраус

Tempo di Marcia

1

5

p

9

p

13

2

17

21

25

26

29

33

37

3

4

marc. il basso

f

mf

piu f

sf

sf

Tplo

5 41

p

45

f

49

ff

53

3 3 3 3

57

3 3 3 3

Coda

61

f *p*

65

p

69

p

73

v v v v

77

f

Musical score page 81. Treble clef, two sharps, common time. Measures 81-82 show eighth-note pairs with slurs and dynamic marks *s*f. Measure 83 starts with a bass note followed by eighth-note pairs. Measure 84 is a rest. Measure 85 begins with a bass note followed by eighth-note pairs.

Musical score page 85. Treble clef, one sharp, common time. Measures 85-86 show eighth-note pairs with slurs and dynamic marks >. Measures 87-88 show eighth-note pairs with slurs and dynamic marks >.

Musical score page 89. Treble clef, one sharp, common time. Measures 89-90 show eighth-note pairs with slurs and dynamic marks >. Measures 91-92 show eighth-note pairs with slurs and dynamic marks >. Measure 93 begins with a bass note followed by eighth-note pairs.

Musical score page 93. Treble clef, one sharp, common time. Measures 93-94 show eighth-note pairs with slurs and dynamic marks >. Measures 95-96 show eighth-note pairs with slurs and dynamic marks >.

Musical score page 97. Treble clef, one sharp, common time. Measures 97-98 show eighth-note pairs with slurs and dynamic marks >. Measure 99 begins with a bass note followed by eighth-note pairs. Dynamic ff is indicated.

ТВОРЧІ ПОРТРЕТИ КОМПОЗИТОРІВ

Мирослав Михайлович Скорик
(1938–2020) – український композитор, народний артист України, Герой України, лауреат Державної премії імені Тараса Шевченка, кавалер ордена «Знак Пошани», нагороджений орденом «За заслуги» І, ІІ, ІІІ ступенів, член-кореспондент Академії мистецтв України, професор, кандидат мистецтвознавства [9].

Народився 13 липня 1938 р. у Львові в родині, пов’язаній з українськими мистецькими, супільно-просвітницькими колами

Галичини. Закінчив Львівську державну консерваторію імені М. В. Лисенка (клас С. Людкевича), аспірантуру при Московській державній консерваторії імені П. І. Чайковського (клас Д. Кабалевського). Викладав композицію у Львівській та Київській консерваторіях [9].

М. Скорик – один із найяскравіших представників сучасного покоління композиторів. Його музика, поєднуючи яскравий національний колорит і сучасну техніку, увійшла до репертуару багатьох українських та зарубіжних виконавців і музичних колективів [9].

Мирослав Скорик – автор опери «Мойсей», балетів «Каменярі» та «Повернення Баттерфляй», вокально-симфонічної та симфонічної музики, камерно-інструментальних творів та творів для камерного оркестру, інструментальних концертів, фортепіанних і вокальних творів, естрадних пісень, музики до спектаклів і фільмів [9].

«Мелодія» написана М. Скориком до фільму «Високий перевал» (1981). Це найбільш впізнаваний і найчастіше виконуваний твір композитора, який зачаровує слухача мелодійним звучанням. Це особливість музики Мирослава Михайловича. Вперше твір прозвучав у виконанні флейти і фортепіано, згодом композитор зробив перекладення для скрипки з фортепіано і скрипки з оркестром.

Микола Васильович Дремлюга (1917–1998) – композитор, музикознавець, педагог. Член Національної спілки композиторів України (1944), заслужений діяч мистецтв УРСР (1972), народний артист України (1993), лауреат Державної премії України імені Т. Г. Шевченка (1998) [12].

Народився 15 липня 1917 р. у Воронезькій губернії (Росія). Закінчив Київський політехнічний інститут, упродовж навчання в якому займався музикою, виступав на інститутських вечорах як акомпаніатор, піаніст, виконуючи віртуозні прелюди С. Рахманінова, власні музичні твори. Працював концертмейстером у хорі Українського радіокомітету.

Закінчивши композиторський, історико-теоретичний факультети й аспірантуру Київської державної консерваторії (клас композиції Л. Ревуцького), Микола Васильович став викладачем цього мистецького навчального закладу й працював там упродовж 52 років: викладав гармонію, музичний аналіз, музичну літературу, оркестровку, читання партитур, хорове аранжування, композицію [12].

Микола Дремлюга першим в історії української музики створив концерт для бандури й симфонічного оркестру. Цей концерт став обов’язковим твором на вітчизняних та міжнародних конкурсах бандуристів. Бандура, складний у виконавському аспекті інструмент, загалом використовували для супроводу співу виконавців, проте М. Дремлюга розкрив нові виражальні можливості бандури й підняв її до академічного рівня. Його непересічний концертний репертуар для бандури, який включає фуги, сюїти, сонати, прелюдії, баркароли, – особливо цінний внесок у розвиток української музики.

До музичної спадщини композитора належать: 6 симфоній, цикл симфонічних поэм «Батьківщина», «Болгарська поема», «Лірична поема», «Пороніно», «Пісня про мир», сюїта «В Польщі»; концерти для окремих інструментів і симфонічного оркестру: для фортепіано, труби, скрипки, бандури, гобоя; інструментальна музика: фортепіанні цикли «З глибини», «Зима», «Весняна сюїта», «Фортепіанний альбом» (24 п’єси), прелюдії, твори для віолончелі, скрипки, гітари, бандури; вокальні цикли: на слова Ф. Петrarки, В. Шекспіра, А. Міцкевича, Омара Хайяма, В. Сосюри, М. Рильського, Лесі Українки, а також близько ста обробок народних пісень, хорові та вокальні твори, пісні для дітей, музика до кінофільмів [12].

Семен Степанович Гулак-Артемовський
(1813–1873) – український композитор, оперний співак (баритон), драматичний артист, драматург. Автор першої української опери.

Народився на Черкащині. У дитинстві співав у хорі. Навчався в Київському духовному училищі, пізніше – у духовній семінарії.

На талант Гулака-Артемовського звернув увагу М. І. Глинка і взяв із собою до Петербурзької придворної співацької капели, почав активно готувати його до сценічної діяльності, згодом відправив на навчання до Італії.

Після повернення до Петербурга С. Гулак-Артемовський працював солістом російської імператорської опери та Великого театру в Москві і упродовж двадцяти двох років виконав понад п’ятдесят оперних партій переважно італійського репертуару. Водночас виступав і як драматичний актор [6].

Демократизм Семена Гулака-Артемовського, його любов до народу, до української народної пісні, засвоєння традицій світової оперної творчості, принципів майстерності вокального мистецтва зумовили й появу першої української національної опери «Запорожець за Дунаєм». Сюжет твору підказав професор-історик М. Костомаров, а все решта – текст вокальних номерів і прози, оркестрова партитура та клавір, а також лібрето – оригінальна авторська робота композитора.

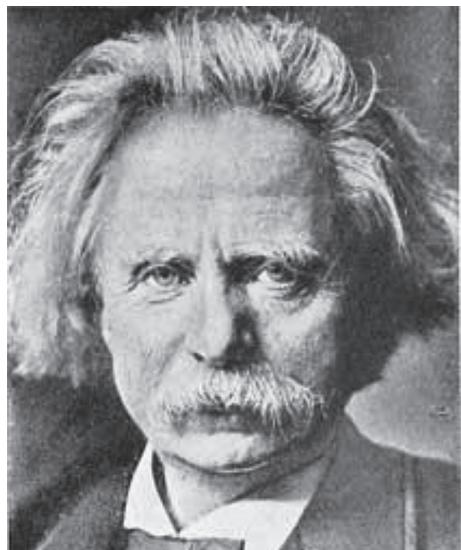

Прем'єра опери відбулася в 1863 р. у Маріїнському театрі Петербурга, наступного року – у Великому театрі в Москві. Однак через утиски української культури з боку уряду царська цензура майже двадцять років забороняла постановку цієї опери. На українській сцені опера «Запорожець за Дунаєм» вперше поставив у 1884 р. М. Кропивницький, забезпечивши цьому твору довголіття [3; 6].

Опера «Запорожець за Дунаєм» приваблює демократичним характером сюжету, колоритністю образів, соковитим народним гумором, мелодійністю музики, що увібрала в себе барви українського пісенного мистецтва.

На сьогодні «Запорожець за Дунаєм» – одна з найпопулярніших українських опер, що ставиться на театральних сценах України. Цей твір великого майстра став міцним підґрунтям національного оперного мистецтва.

Окрім того, на сюжети українського життя композитором написані вокально-хореографічний дивертисмент «Українське весілля», водевіль «Ніч напередодні Івана Купала», а також низка пісень, які досить швидко набули популярності серед широкого загалу шанувальників української пісні [11].

Едвард Гріг (1843–1907) – норвезький композитор, піаніст та диригент, основоположник норвезької класичної музики. Більшість творів написана в камерно-інструментальному та вокальному жанрах. Індивідуальність стилю композитора визначається глибоким зв'язком із норвезькою народною музикою, використанням жанрових особливостей, інтонаційного строю, ритмічними малюнками народних пісенних та танцювальних мелодій [7].

Е. Гріг – яскравий представник романтизму в норвезькій музиці. Народився в м. Бергені, у сім'ї британського консула та піаністки. У дванадцять років Едвард вже писав власну музику, у п'ятнадцятирічному віці вступив у Лейпцизьку консерваторію, яку закінчив із відзнакою.

Саме в Бергені, на своїй духовній батьківщині, Едвард Гріг пише, мабуть, головний твір свого музичного життя – сюїту до драми Г. Ібсена «Пер Гюнт».

З 1878 р. Гріг активно гастролює, відвідує з концертами Францію, Німеччину, Англію, Австрію та інші країни Європи. У ці роки композитор продовжує писати цикл «Ліричних п'єс», а також «Норвезькі народні мелодії» – жанрові замальовки поетичних картинок природи і ліричних висловів, пройнятих патріотичним духом. Останній музичний твір Гріга «Симфонічні танці» також не розриває цю добру традицію звернення до норвезької тематики.

Коли слухаєш Гріга, то розумієш, що музикантові віртуозно вдавалося поєднувати експресію музичної мови з якимось епічним, художнім усвідомленням дійсності. Його композиції – це неначе невеликі полотна, мініпейзажі, завжди живописні, завжди образні і майже завжди «норвезькі». Одним з яскравих прикладів такого роду музики є знаменитий «Норвезький танець», але більшою мірою це відноситься до найвідомішого твору композитора – сюїти «Пер Гюнт».

До музичної спадщини Е. Гріга належать: опера, вокально-симфонічні твори, твори для симфонічного оркестру, сюїти, твори для струнного оркестру та струнного квартету, концерт для фортепіано з оркестром, сонати для скрипки та фортепіано, віолончелі та фортепіано, фортепіанні п'єси (сонати, балади, концерти), фортепіанні цикли, знамениті «Норвезькі танці» для фортепіано в чотири руки, інструментальні мініатюри, хорова музика, романси, пісні, обробки народних пісень і танців.

У 1875 р. норвезький драматург Генріх Ібсен запропонував Грігу написати музику до театральної постановки п'єси «Пер Гюнт». Є такий жанр – прикладна музика, яку можна почути в будь-якому фільмі або театральному спектаклі. Вона лише акомпанує й не має самостійного значення. Ось таку музику й замовив Грігу Ібсен. Проте, написаний Грігом твір виходить за межі простого акомпанементу й став самостійним музичним твором.

Сюїта «Пер Гюнт» складається з окремих композицій, які цілком можна вважати самостійними творами, оскільки тут не спостерігаємо жорсткої структурної зв'язаності частин. Це історія пригод невгомонного норвезького парубка-мандрівника, яка від початку і до кінця «приправлена» міфологічним норвезьким колоритом – тролями, незвіданими духами, гірськими королями тощо.

Після прем'єри спектаклю в 1876 р. музика так сподобалася публіці, що композитор склав із неї дві сюїти для концертного виконання, до яких увійшло вісім п'єс. І музика до спектаклю, і сюїти написані для симфонічного оркестру. Пізніше композитор зробив переклад двох сюїт для фортепіано. Перша сюїта складається з чотирьох частин: «Ранок», «Смерть Озе», «Танець Анітри», «В печері гірського короля». До другої сюїти увійшли: «Скарга Інгрид», «Арабський танець», «Повернення Пер Гюнта на батьківщину» та «Пісня Сольвейг» [7].

Лео Вайнер (1885–1960) – угорський композитор, один із провідних музичних педагогів першої половини ХХ ст., професор Вищої музичної школи в Будапешті, автор музично-теоретичних посібників [2].

Закінчив Будапештську музичну академію за класом композиції в Ганса фон Кьюслера. Будучи студентом, отримав низку нагород за «Серенаду» для симфонічного оркестру, стипендію імені Ференца Ліста, премії імені Фолькмана та Еркеля.

З 1908 р. викладав теоретичні предмети в рідній музичній академії. З 1912 року – професор композиції, з 1920 року – професор камерного ансамблю. Також викладав у Будапештській музичній школі.

Серед його відомих учнів Антал Дораті, Андре Герлер, Петер Комлош, Янош Штаркер, Фріц Райнер, Ференц Сабо та ін.

У ранніх творах Лео Вайнера є сліди впливу романтичної музики, пізніше – французьких імпресіоністів. Основою творів Вайнера є угорський мелос. Серед

найбільш відомих творів композитора наступні: симфонічна поема «Толді», «Серенада», «Карнавал», «Угорська танцювальна сюїта», сюїта для оркестру «Чонго і Тюнде», «Варіації на угорську народну тему», концертино для фортепіано з оркестром, струнне тріо, три струнні квартети, дві скрипкові сонати, п'ять дивертисментів для оркестру, камерні та фортепіанні твори [2].

Микола Дмитрович Леонтович
(1877–1921) – український композитор, хоровий диригент, піаніст, педагог, збирач музичного фольклору, громадський діяч.

Автор широковідомих хорових обробок українських народних пісень «Щедрик», «Дударик», «Козака несуть», «Ой з-за гори кам'яної» та ін. Його різдвяна щедрівка «Щедрик» перекладена багатьма мовами світу і відома в англомовному світі як *Carol of the Bells* [16].

Народився в селі Монастирок Брацлавського повіту Подільської губернії. Початкову музичну освіту здобув за допомогою батька. У 1887 р. М. Леонтович вступив до Немирівської гімназії. Наступного року батько перевів його до Шаргородського початкового духовного училища. Там майбутній композитор опанував спів по нотах і міг вільно читати складні партії в церковних хорових творах.

У 1892 р. Леонтович вступив до Подільської духовної семінарії в Кам'янці-Подільському, де вивчав теорію музики та хоровий спів, опанував скрипку, фортепіано, деякі духові інструменти, зробив перші обробки народних мелодій. Після закінчення навчання викладав у школі та вдосконалював свою музичну освіту, поєднував викладацьку діяльність у Тульчинському жіночому училищі з навчанням під керівництвом відомого музичного теоретика Б. Яворського. Понад двадцять років віддав роботі вчителя співів у школах різних міст: Тиврова, Вінниці, Тульчина, Києва, педагогічній діяльності в учительській семінарії, Музично-драматичному інституті ім. Миколи Лисенка, на диригентських і театральних курсах. Поєднував творчу, педагогічну й виконавську диригентсько-хорову діяльність.

У цей період створив багато хорових обробок, славнозвісний «Щедрик», а також «Піють піvnі», «Мала мати одну дочку», «Ой зійшла зоря» та ін. На початку 20-х років минулого століття розпочав роботу над великим симфонічним твором – оперою «На русалчин Великден» за одноіменною казкою Б. Грінченка. У 1916 р. у виконанні хору київського університету прозвучав «Щедрик», який приніс композитору великий світовий успіх. Твір вважається найвищим досягненням композитора. У ньому органічно поєднані прийоми народного мелосу і класичної поліфонії, а кожен голос відіграє самостійну виразальну роль, відтворюючи найтонші зміни настрою.

Основу творчості М. Леонтовича становлять хорові мініатюри – обробки українських народних пісень (понад сто п'ятдесят), які й донині є непревершеними,

і їх виконують українські та світові хорові колективи. Перлини народного мелосу – це такі твори, як: «Щедрик», «Козака несуть», «Дударик», «Із-за гори кам'яної», «Женчик-бренчик», «Гаю, гаю, зелен розмаю». На основі українських народних мелодій Леонтович створював цілком самобутні хорові композиції, надавши їм неповторногозвучання [16].

Олександр Федорович Степанов (1950–2009) – відомий фахівець народноінструментального мистецтва, викладач за класом баяна, диригент, концертний виконавець. Член Національної всеукраїнської музичної спілки, заслужений діяч мистецтв України (2009), лауреат міжнародних, всеукраїнських конкурсів і фестивалів [19].

З 1975 р. – викладач кафедри народних інструментів Рівненського культурно-освітнього факультету Київського державного інституту культури ім. О. Е. Корнійчука, з 1992 р. – доцент кафедри народних інструментів Рівненського державного інституту культури, а з 1998 р. – Рівненського державного гуманітарного університету. З 2000 р. по 2009 р. очолював кафедру народних інструментів Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету.

З 1981 р. по 1998 р. – керівник і диригент університетського оркестру народних інструментів, організатор оркестрової групи колективу народного танцю кафедри хореографії РДІК (1989), засновник ансамблю народної музики при Рівненській обласній філармонії «Гердан» (1998). З 1992 р. по 2009 рік – художній керівник та диригент лауреата міжнародних фестивалів та оглядів ансамблю народної музики «Мереживо» РДГУ.

У складі квартету баяністів брав активну участь у концертній діяльності університету та програмах Рівненського обласного радіо. Музичними колективами під керівництвом О. Степанова проведено понад шістдесят афішних концертів.

Автор низки наукових статей, науково-методичних праць, методичних розробок, навчальних посібників, зокрема: «Навчальний та концертний репертуар ансамблю народної музики», «Оркестрування для ансамблів та оркестрів українських народних інструментів», «Домашня робота як фактор самовиховання баяніста», «Форми та методи роботи з самодіяльним оркестром народних інструментів» та ін.

Йоганн Баптист Штраус II (1825–1899) – австрійський композитор, скрипаль, диригент, «король вальсу». Старший син Йоганна Штрауса старшого.

Народився у Відні. У 1844 р. організував концертний ансамбль, що згодом переріс в оркестр і приніс популярність Штраусу-диригенту й композитору. Музичний колектив гастролював містами Європи та США, виконував твори західноєвропейських, російських композиторів і власну музику. У 1863–1870 роках Й. Штраус – диригент віденських придворних балів та популярних концертів у Берліні [20].

Й.-Б. Штраус – найвидатніший майстер віденського вальсу й віденської оперети. Написав близько 500 творів танцювальної музики (вальси, польки, мазурки). Опирається на традиції Франца Шуберта, Клода Вебера, Йозефа Ланнера, а також свого батька. Розвинув форму 5-частинного вальсового циклу з інтродукцією та кодою, симфонізував вальс і додав йому індивідуальну образність. Романтична натхненність, мелодійна гнучкість і краса, опора на австрійський міський фольклор, практика побутового музикування обумовили популярність вальсів Штрауса «Прощання з Петербургом» (1858), «Життя артиста», «На прекрасному блакитному Дунаї» (1867), «Казки Віденського лісу» (1868), «Віденська кров» (1873), «Весняні голоси» (1883), «Імператорський вальс» (1890) як в Австрії, так і в інших країнах.

Автор 16 оперет. У 1871 р. написав свою першу оперету – «Індиго та 40 розбійників», а після успішної прем'єри третьої оперети Штрауса «Кажан» здобув всесвітнє визнання як оперетний композитор. Він почав писати оперети під впливом Жака Оффенбаха в 1870-х роках. Однак, на відміну від драматургічно насиченої французької оперети, в опереті Штрауса панує стихія танцю (залучається головним чином вальс, а також чардаш, галоп, мазурка, кадриль, полька тощо). Вершини творчості Штрауса в цьому жанрі – оперети «Летюча миша» (1874) та «Циганський барон» (1885).

«Персидський марш» спочатку мав назву «Марш персидської армії» і вперше був виконаний у Відні 4 грудня 1864 року. Твір присвячений персидському шаху Насеру ад-Діну, який був великим шанувальником Штрауса й нагородив його Орденом Сонця.

Й.-Б. Штраус Композитор вплинув на творчість Оскара Штрауса, Франца Легара, Імре Кальмана, а також Ріхарда Штрауса. Музику Йоганна Штрауса цінували його сучасники – Й. Брамс, М. А. Римський-Корсаков, П. І. Чайковський та ін. [20].

ЛІТЕРАТУРА

1. Бродський Г. Л., Шевченко І. Л., Сметана С. О. Оркестр народних інструментів (методика і практикум роботи з оркестром) : навч. посіб. Кропивницький ; Харків, 2018. 388 с.
2. Вайнер Лео. Википедия. Свободная энциклопедия : веб-сайт. URL: <https://bit.ly/3SokfHu>
3. Гулак-Артемовський С. С. Запорожець за Дунаєм : комічна опера на три дії (клавір). Київ : Мистецтво, 1954. 209 с.
4. Канерштейн М. Питання диригентської майстерності. Київ : Муз. Україна, 1980. 184 с.
5. Колесса М. Ф. Основи техніки диригування : навч. посіб. для студ. дириг. факульт. консерват. УРСР. 2-е вид. Київ : Муз. Україна, 1973. 198 с.
6. Кучерук В. Ф., Кучерук Н. П. Виконавський практикум : С. Гулак-Артемовський. Вступ до опери «Запорожець за Дунаєм» : метод. рек. для самостійної роботи з курсу «Виконавський практикум». Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 20 с.
7. Кучерук В. Ф., Кучерук Н. П., Сточанська М. П. Виконавський практикум : Е. Гріг. Танець Анітри з сюїти «Пер Гюнт» : метод. рек. для самостійної роботи з курсу «Виконавський практикум». Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 20 с.
8. Кучерук В. Ф. Грає оркестр українських народних інструментів : навч. метод. посіб. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2005. 262 с.
9. Кучерук В. Ф., Кучерук Н. П. Диригування та інструментальний ансамбль з методикою роботи : М. Скорик. Мелодія : метод. рек. для самостійної роботи з курсу «Диригування та інструментальний ансамбль з методикою роботи». Луцьк : Вежа-Друк, 2020. 24 с.
10. Кучерук В. Ф., Олексюк О. М., Кучерук Н. П. Інструментальний ансамбль : хрестоматія для вищ. навч. закл. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. 148 с.
11. Кучерук В. Ф., Кучерук Н. П. Інструментальний ансамблевий практикум : С. Гулак-Артемовський. «Козачок» з опери «Запорожець за Дунаєм» : метод. рек. для самостійної роботи з курсу «Інструментальний ансамблевий практикум». Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 24 с.
12. Кучерук В. Ф., Кучерук Н. П. Інструментальний ансамблевий практикум : М. Дремлюга. Лірична пісня : метод. рек. для самостійної роботи з курсу «Інструментальний ансамблевий практикум». Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 16 с.
13. Кучерук В. Ф., Кучерук Н. П., Олексюк О. М. Клас інструментального ансамблю : навч. посіб. для вищ. навч. закл. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 240 с.
14. Кучерук В. Ф., Кучерук Н. П., Шиманський П. Й. Методика і практикум роботи з колективом : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 88 с.
15. Кучерук В. Ф., Кучерук Н. П., Шиманський П. Й. Practicum роботи з інструментальним колективом : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 88 с.
16. Леонтович Микола Дмитрович. Вікіпедія. Вільна енциклопедія : вебсайт. URL: <https://bit.ly/3ZjeY6o>

НОТАТКИ

17. Линів О. Якщо ти опановуєш професійні критерії на високому рівні, то диригування не залежить від статі. URL: <https://womo.ua/oksana-liniv-yakshho-ti-opanovuyesh-profesiyni-kriteriyi-na-visokomu-rivni-to-diriguvannya-ne-zalezhit-vid-stati/> (дата звернення: 24.02.2023).
18. Пляченко Т. М. Методика з музично-інструментальними колективами : навч.-метод. посіб. Криворіг : Імпекс-ЛТД, 2009. 232 с.
19. Рівненський державний гуманітарний університет : офіційний сайт. Степанов О. Ф. URL: <http://rshu.edu.ua>
20. Штраус Йоганн (син). Вікіпедія. Вільна енциклопедія : вебсайт. URL: <https://bit.ly/3ZIuOYn>
21. Юцевич Ю. Є. Музика : словник-довідник. Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2003. 352 с.

Нотне видання

КУЧЕРУК Володимир Феофілович

**ПЕДАГОГІЧНА ТА ОРГАНІЗАЦІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ.
МЕТОДИКА І ПРАКТИКУМ РОБОТИ
З АМАТОРСЬКИМ МУЗИЧНИМ КОЛЕКТИВОМ
(ДИРИГУВАННЯ ОРКЕСТРОМ
НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТІВ)**

Хрестоматія

Технічний редактор Ю. Назарова
Дизайн обкладинки В. Савельєва
Верстка Ю. Семенченко

Підписано до друку 03.04.2023 р.
Формат 60×84/8. Папір офсетний.
Цифровий друк. Гарнітура Bandera.
Ум. друк арк. 26,74. Наклад 300.
Замовлення № 0423-030.

Видавництво та друк: Олді+
65101, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1,
тел.: +38 (095) 559-45-45, e-mail: office@oldiplus.ua
Свідоцтво ДК № 7642 від 29.07.2022 р.

Замовлення книг:
тел.: +38 (050) 915-34-54, +38 (068) 517-50-33
e-mail: book@oldiplus.ua

ОЛДІ
ПЛЮС